

KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRASTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje \$2.00
Pietų Amerikos Valstybėse
Kanadoje ir kitur \$3.00

Prenumerata pusei metų:
Amerikoje \$1.25
Kanadoje ir kitur už Suvenyčių
Valstijų \$1.50
Apskeltinų kainų klauskit aiškų.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais
adresuokite:
KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER - - - - - LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England, and about 1,000,000
in the United States.

THE BEST ADVERTISING
MEDIUM

Advertising Rates
on Application.

KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

NO. 1 Keleivio Telefonas SOUTH Boston 3071 SO. BOSTON, JANUARY-SAUSIO 4 D., 1939 M. Keleivio Telefonas SOUTH Boston 3071 METAI XXXIV

500,000 Kareivių Ispanijoje Sprendžia Europos Likimą

KOVA VERDA 100 MYLIŲ FRONTU.

Italų bataljonai beveik visai sunaikinti. Didelis smugis Mussoliniui.

Dabartinio laiku Šiaurės Rytų Ispanijoje siaučia didžiausia batalija, kokia tik yra buvusi tenai per du ir pusę metų. Ji prasidėjo 23 gruodžio rytą, kuomet fašistų artilerija ėmė smarkiai bombarduoti lojalistų pozicijas Katalonijoje. Palesta kovon 500,000 kareivių, kuriems padeda sukoncentruota aviacija, tankai ir kitos karo mašinos. Priešakinės fašistų eilės sudarė švieži italų bataljonai, vos tik atvežti iš Italijos ir ugnies krikšto da neturėjo. Jie metėsi atakomis labai drąsiai, bet labai brangiai už tą narsumą užmokėjo. Lojalistų kulkasvaizdžiai nuskyne juos kaip žolę. Einant "Keleivini" į spaudą, iš Barcelonos pranešama, kad šiaurės fronte buvo sunaikinta beveik visa italų Litorio divizija, tai yra apie 10,000 kareivių.

Fašistai buvo pasigyrę, kad per Naujus Metus, po atkaklių atakų, jie užėmė Cubello miestelį, kuris yra skaitomas "raktu" į Kataloniją. Bet lojalistų valdžia sako, kad tai melas, nes lojalistai ir dabar to miestelio fortuose laikosi.

Generolo Franco štabas jau skelbia, kad per 10 dienų fašistai užėmė kelis šimtus keturkampių mylių žemes ir paėmė 8,000 belaisvių.

Lojalistai prisipažįsta, kad fašistai vietomis pasistumę pirmyn, bet tie laimėjimai jiems baisiai brangiai kainavę, nes atakuodami jie turėjo eiti atviromis vietomis ir todėl buvo išstatyti lojalistų kulkasvaizdžiams. Jų eilės tirpo kulkasvaizdžių ugnį viena po kitos.

Lojalistų taktika visuomet buvo ta pati: priešui smarkiai atakuojant, trauktis po valiai atgal ir kuo daugiausia jo išnaikinti; o kai jis visai nusilpnėja, tada pulsti jį kontratakais ir galutinai jį suardyti.

Taip buvo 1936 metų vasarą ir paskui vėl rudenį, kuomet generolai Franco ir Mola mėgino paimti Madridą, atakuodami jį iš dviejų pusių. Lojalistai pasitraukė iki Madrido ir čia priešą atremė.

1937 metų pavasarį fašistai buvo pradėję kitą didelį žygį prieš Madridą. Ir šitam žygiui Mussolinis buvo prisiuntęs 30,000 italų. Bet lojalistai tuojuos sunaikino ir paėmė visus jų ginklus.

Išrodo, kad gali ir dabar taip būti, nes žinios sako, kad fašistų ofensyvas jau silpnėja. Jeigu jis susmuks, tai Mussoliniui bus didelis smugis, nes jis dėjo didžiausių pastangų užbaigti Ispanijos karą, negu jis pradės su Chamberlainu derybas šio mėnesio pabaigoje. Jeigu karas būtų tuoj už-

baigtas ir fašistai laimėtų, tai Mussolinis galėtų statyti Chamberlainui didesnių reikalavimų. Tuomet jis ir prieš Francuziją galėtų savo kiautere aukščiau pakelti. Bet jeigu šitas fašistų ofensyvas susmuks, tai Italijos pozicija bus daug silpnesnė, o Francuzijos ir Anglijos stipresnė.

Taigi nuo to, kaip pasibaigs dabartinės kovos Ispanijoje, labai daug prigulės Europos valstybių reikalai trumpoj ateity.

Anglija Nusigando Vokietijos Submarinų.

Šiomis dienomis Hitleris pranešė savo "frentui" Chamberlainui, kad Vokietija ruošiasi padvigubinti savo nardomųjų laivų skaičių, taip kad susilyginti su Anglija. Šita žinia įvarė Anglijoje daug baimės. Anglų laivyno komisija tuoj nusiskrido orlaiviu į Berlyną pasitarti su Vokietijos laivyno komisija. Anglai stengėsi įtikinti vokiečius, kad daugiau submarinų jiems nereikia, bet vokiečiai atsakė, kad jiems reikia apsisaugoti nuo "Sovietų pavojaus".

Dabartinio laiku Anglija turi 69 submarinus, o Vokietija turi 43 ir da 28 statomi. Be to, vokiečiai dabar stato du nauju skraididuliu po 10,000 tonų ir ruošia statyti daugybę mažų, bet labai greitų povandeninių laivų.

Chamberlaino kompanija šiomis žiniomis labai susirupino, nes Anglija turi importuoti savo maistą, o jei kiltų su Vokietija karas, vokiečių submarinai galėtų sunaikinti jos prekybos laivyną ir atkirsti maistą.

Kinijoje Areštuota 200 "Vadų."

Iš Šanchajaus pranešama, kad Kinijos karo vadas Čiang Kai-šekas įsakė areštuoti 200 visokių valdžios partijos ir armijos "vadų", kurie nerėmė vieningo Kinijos fronto prieš Japoniją ir reikalavo taikytis japonų pasiulytomis išlygomis. Kai kurie ministrai taipgi esą areštuoti.

PAŠOVĖ KINIEČIŲ VADĄ.

Tientsino mieste, Kinijoje, pereitą savaitę banditas peršovė kiniečių Prekybos Rumų pirmininką Ung Čuliną. Jis buvo užpultas išeinant jam iš restorano francuzų kvartale.

MANDAGUS PLĖSIKAS.

Fall River, Mass.—Naujų Metų naktį čia įsilaužė į vieną krautuvę plėšikas ir mėgino atidaryti seifą. Jis numušė seifo rankeną, sugadino spyną, bet durų vistiek neatidarė. Išėdamas jis paliko šitokią raščiuką: "Atsiprašau, kad nemokėjau tinkamai seifą atidaryti. Kitą sykį gal geriau pasiseks. Laimingu Naujų Metų!"

Pataria Jaunimui Neiti Bažnyčion.

Bezbožnikų sąjungos vadas Jaroslavskis Rusijoje išleido Sovietų jaunimui patarimą 1939 metais neklaušyti senų savo tėvų, jeigu jie lieptų eiti bažnyčion. "Tarp tėvų ir vaikų turi būti meilė ir susiklausymas," jis sako. "Bet yra kontrevoliucinių ir kriminalinių tėvų. Ar vaikai privalo klausyti ir tokių tėvų? Žinoma, kad ne. Ir jeigu tėvai nori palaikyti atgyventas išnaudojimo laikų tradicijas ir varo savo vaikus į bažnyčias, tai vaikai neprivalo jų klausyti," sako Jaroslavskis.

Vokietijojej Laikraščių Sermenys.

Uždaro "Berliner Tageblatt," "Kreuzzeitung," "Volkszeitung" ir kiti.

Prie nacių valdžios Vokietijoje šimet pradeda Naujus Metus spaudos šermenimis. Iš Berlyno pranešama, kad 31 gruodžio uždaro laikraštis "Catholic Germania," o 31 sausio uždarys visam pasauliui žinomas "Berliner Tageblatt," "Berliner Volkszeitung" ir "Kreuzzeitung."

BRAZILIJĄ UŽDARO VOKIEČIŲ MOKYKLAS.

Porto Alegre mieste, Brazilijoje, pereitą savaitę valdžia uždarė vokiečių katalikų mokyklą. Novo Hamburgo mieste iš vokiečių protestonų mokyklos tapo pašalinti visi mokytojai ir vedėjai, nes toje mokykloje nebuvo gerbiama Brazilijos vėliava. Valdžia paėmė tą mokyklą į savo rankas. Valdžia išleido įsakymą, kad visose mokyklose būtų dėstoma portugalų kalba, kuri yra oficialė Brazilijos kalba, ir kad kartu būtų dėstoma Brazilijos pilietybė, istorija ir geografija.

LENKAI VĖL SUSIKIRTO SU VOKIEČIAIS.

Paskutinėmis dienomis Dancigo valdžia pradėjo tremti iš savo ribų visus žydus, kurie yra atvykę iš Lenkijos ir turi lenkiškus pasus. Nors Dancigas skaitosis nepriklausomas kraštas, tačiau tenai šeimininkauja vokiški nacių, todėl jie elgiasi su žydais taip, kaip pats Hitleris. Todėl Dancigo valdžia nusiuntė Dancigo valdžiai asirų protestą ir kartu įspėjo, kad ji išvysianti iš Lenkijos visus Dancigo piliečius, jeigu Dancigas nesusost trėmęs lenkiškų žydų.

KINIJOJ ŽUVO AMERI-KIETIS LAKUNAS.

Pereitą savaitę Kinijoje užsimušė Jack Johnson, jaunas amerikietis lakunas, kuris buvo įstojęs kiniečių armijon japonų mušti. Nelaimė įvyko jam skrendant už fronton aplankyti savo jauną žmoną.

WORCESTERY UŽSIMUŠE MOTERIS.

Worcester, Mass.—Paslidusi ant apšalusios piazos, pereitą nedėdienį Marė Rauka nukrito nuo trečio aukšto ir ant vietos užsimušė.

Lietuva Atšaukė Policiją iš Klaipėdos.

"Keleivys" jau buvo rašęs, kad Klaipėdos krašto direktorija pastatė reikalavimą, kad Lietuva atšauktų visą savo policiją iš Klaipėdos krašto. Dabar iš Kauno pranešama, kad Lietuvos valdžia nutarė šitą Klaipėdos vokiečių reikalavimą išpildyti ir kun. Mirono vadovaujamą ministerių kabinetą jau įsakė visai Lietuvos valstybės policijai iš Klaipėdos žemės pasitraukti. Tai reiškia, kad Lietuvos valdžia iš Klaipėdos krašto jau pasitraukia. Bet kelias į Klaipėdos uostą kol kas pasilieka atdaras.

Fašistai Areštavo Anglijos Atstovą.

Iš Burgos pranešama, kad San Sebastiano mieste Ispanijos fašistai suėmė ir uždarė kalėjimą Anglijos konsulą Goldingą ir jo žmoną. Jiedu esą kaltinami perdavimu karinių paslapčių lojalistams. Tulas laikas atgal fašistai rado Anglijos vice-konsulo Goodmano valyzoj ruošiamo fašistų ofensyvo planus. Jis vežėsi juos iš fašistų Ispanijos Francuzijon. Bet jis išsisteisino, kad tuos planus jo valyzon idėjas kas nors be jo žinios. Tai ryšium su tais planais dabar buvo suimtas pro-konsulas Goldingas su žmona. Išrodo, kad turi karininkai gen. Franco armijoje teikdavo žinių lojalistams per Anglijos konsulatą. Iš konsulato tos paslaptys buvo siunčiamos per Francuziją į lojalistų Ispaniją.

MIRĖ EMILIUS VANDERVELDĖ.

Pereitą savaitę Belgijoje mirė Emilijus Vanderveldė, visam pasauliui žinomas socialistas vadas ir valstybės vyrais. Jis buvo Socialistų Internacionalo sekretorius, ir politikas, žurnalistas, rašytojas, filosofas ir garsus kalbėtojas. Jis yra pasirašęs ir Versaliaus taikos sutartį.

FRANCUZŲ "ORO ARMIJŲ" YRĄ 82,000 VYRŲ.

Svarstant Parizyje karo biudžetą paaiškėjo, kad dabartinio laiku Francuzijos "oro armijos" yra 82,000 vyrų. Valdžia reikalauja daugiau lakunų ir orlaivų. Francuzijos orlaivų gamyba einanti labai lėtai, kai tuo tarpu Vokietija ir Italija statančios po 5,000 naujausios konstrukcijos skraidomų mašinų.

TEISEJO PATI GALI GAUT 8 METUS KALĖJIMO.

New Yorko vyriausiojo teismo teisėjo Lauero moteris buvo areštuota už šmugeliavimą brangmenų iš Parizijaus į New Yorką ir prisipažino kalta. Dabar ji paleista iki teismo po \$1,000 kaucija. Didžiausia bausmė už tokį prasikaltimą yra 8 metai kalėjimo ir \$25,000 pabaudos.

Korėjoje pereitą savaitę užgriuvo kasamas geležinkelio tunelis po kalnu ir palaidojo 39 darbininkus.

Išgelbėjo 19 Maine-rių, Bet 20-tas Žuvo.

Clinton, Ind.—Už keturių mylių nuo šio miestelio pereitą subatą kilo gaisras anglų kasykloj, kurioj dirbo arti 150 mainerių. Didžiama jų spėjo pabėgti, bet 20 pasiliko ir ugnis užtvėrė jiems išėjimą. Ėmė 14 valandų laiko, iki ugniagesiai juos pasiekė. Devyniolika jų išgelbėjo, o dvidešimtas buvo jau užtroškęs, tai Jesse Hayes, trijų vaikų tėvas. "Jeigu pagalba nebūtų atėjusi da porą valandų, tai jau mes visi būtume nebegyvi," pasakė vienas išgelbėtųjų. Visi jie buvo dumais ir dujomis tiek pritroškę, kad jie reikėjo vežti lignonėn.

Reakcininkai Siunta Prieš Murphy.

Kaip ir buvo tikėtasi, prezidentas Rooseveltas paskyrė buvusį Michigano valstijos gubernatorių Franką Murphy justicijos departamento galva — attorney general. Tai buvo politinis prezidento antausis reakcininkams, kurie šlykščiai šmeižė buvusį Michigano gubernatorių, kam jis atsisakė vartoti kariuomenę prieš streikuojančius automobilių darbininkus. Jau tuomet jie jį kolinjo "šalies išdaviku" ir "Maskvos agentu," o dabar, kaip p. Murphy tapo valstybės gynyju, jie stačiai siunta prieš jį. Vienas Michigano valstijos senatorius republikonas išdėgė jį tokiais žodžiais, kurių mes nedrįstam "Keleivyje" nei kartoti.

DRASUS PLĖSIMAS YOUNGSTOWNE.

Youngstown, Ohio.—Trys ginkluoti banditai pereitą savaitę čia užpuolė Railway Express'o agentūrą, nugalėdino 20 tarnautojų ir pagrobė \$35,000 pinigų pabėgo. Pinigai buvo siunčiami iš Youngstowno bankų į Clevelando banką.

STIRNA UŽPUOLĖ MEDŽIOTOJĄ.

Brandon, Vt.—Pereitą savaitę Franas Malinovskis pašovė didelį oži. Sužeistas gyvulys puolė Malinovskį ir prispaudė ragais prie medžio. Prispauistas medžiotojas tačiau išlaisvino vieną ranką, išsitraukė medžioklinę peilį ir perpiovė ožiui gerklę. Ožys svėrė arti 200 svarų ir turėjo 14 šakų ragus.

PRANAŠAUJA ŠVELNIA ŽIEMĄ.

Seni žvejai Delaware valstijos pajury pranašauja šimt švelnią žiemą, nes Delaware jūros įlankoj šimet sustojo žiemosi tukstančiai laukinių ančių. Prieš šaltą žiemą antys skrenda toliau į pietus, sako žvejai.

MOTERIS NUŠOKO NUO 39-TO AUŠKO.

New Yorke pereitą savaitę tula Mrs. Rieber iššoko iš viešbučio lango nuo 39-to aukšto ir ant vietos užsimušė. Jos vyras tuo tarpu grįžo laivu iš Europos, kur jis buvo išvykęs biznio reikalais.

Šia Savaite Susirinko 76-tojo Kongreso Sesija

KRAŠTO APSAUGA BUSIĄS SVARBIAUSIS KLAUSIMAS.

Detroito lenkų kongresmanas nebusias priimtas.

Ši antradienį Washingtono susirinko naujas Kongresas, kuriame republikonai bus jau truputį stipresni, vienok didžiūmos jie vistiek neturės. Atstovų bute jie išsirinko savo lyderių Massachusets valstijos kongresmaną Treadway'ą, kuris pareiškė, kad republikonai remia kiekvieną naudingą demokratų sumanymą; bet jie priešinsis kiekvienam i-nešimui, kuris jų manymu bus kraštui kenksmingas. Republikonai remia kiekvieną sveiką valdžios planą, kad aprūpinti darbu 10,000,000 bedarbių.

Šitoj Kongreso sesijoje valdžia stengsis praplėsti senatvės pensijos įstatymą, taip kad jis apimtų visų sričių darbininkus ir tarnautojus. Californijos kongresmanai žada siulyt Kongresui pagarsėjusį Californijos planą, kad visiems seniems žmonėms kas ketvirtadienis būtų mokama po \$30 pensijos. Apie 90 kongresmanų ir apie tuzinas senatorių remia šį D-ro Townsendo planą, kuriuo siuloma seniems mokėti po \$200 kas mėnesį. Bet valdžia busianti priešinga abiem šitiem planam.

Kongresmanams suvažiavus pasigirdo kalbų, kad Detroito lenkų išrinktas kongresmanas Rudolf Ternerovicz turbut nebusias Kongresan priimtas, nes budamas Detroito priemiesčio Hamtramcko majoru 1932 metais jis buvo nuteistas už nedorybės namų palaikymą. Svarbiausias klausimas šioj Kongreso sesijoje žada būti krašto apsauga. Kaip jau buvo "Keleivy" rašyta, Roosevelto administracija ketina reikalauti 13,000 karo orlaivų, 100,000 lakunų ir 125,000 aviacijos mechanikų. Be to, ji reikalaujanti dviejų karo laivynų, vieno Pacifikui, antro Atlantui. Šitiems dalykams reikės milžiniškų sumų.

Kitas klausimas, kuris žada išsiaiškinti didelių ir ilgų ginčų, bus Wagnerio aktas, prieš kurį organizuojasi stambaus kapitalo atstovai ir kitokie reakcininkai. Jie butinai nori panaikinti arba pakeisti tą įstatymą taip, kad Darbo Santykių Taryba negalėtų ginti darbininkų reikalų ginčiuose su fabrikantais.

Pagaliau, svarbus klausimas bus federalės valdžios departamentų reorganizacija. Rooseveltas norėjo reorganizuoti vykdomosios valdžios skyrių jau pereitais metais, bet Kongresas pasipriešino. Republikonai ir atžagareiviški demokratų tuomet sakė, kad Rooseveltas noris "diktatoriškos galios." Istikruj gi jis norėjo tik apvalyti departamentus nuo visokių dykavonių, kurių tenai prisodino buvę republikonai. Pavyzdžiui, vidaus reikalų De-

partamente yra valdininkas su didele alga, kurio pareiga yra "rupintis baltomis meškomis," kai tuo tarpu baltųjų meškų Jungtinėse Valstijose visai nėra. Kitas valdininkas yra pastatytas "globoti juodas meškas," trečias "globoja rudasias meškas." Visi jie sėdi Washingtono, ima algas, ir jokius meškų nemato. Tai yra stačiai kriminališkas valstybės išdo eikvojimas, ir Rooseveltas žada iš naujo reikauti, kad šis Kongreso sesija šitą parazitizmą iš valdžios pašalintų.

Darbai Eisią Gerai.

Darbo Departamento sekretorė Miss Perkins sako, kad visi daviniai rodo, jog 1939 metais darbai turės eiti daug geriau, negu dabar. Ji mano, kad vien tik namų statyba paimianti 800,000 darbininkų, o kitos pramonės šakos, kurios gamina reikalingus statybai daiktus ir pristato juos kur reikia, paimsiانشios apie 1,250,000 darbininkų.

ICKES ESAS "GENERALIS ZYDŲ AGENTAS."

Taip Vokietijos nacių spauda dabar vadina Jungtinių Valstijų vidaus reikalų Departamento sekretorių Ickes'ą. Fašistai isituo prieš jį dėl jo 18 gruodžio kalbos Clevelande.

ANGLAI IVEDA ORO PAŠTĄ PER ATLANTĄ.

Iš Londono pranešama, kad ateinančią vasarą tarp Southamptono ir Montrealo busias atidarytas oro paštas. Orlaiviai lakios su laiškais kas savaitę. Vėliau busianti įsteigta oro linija tarp Anglijos ir New Yorko žmonėms vežioti. Per 20 valandų busią galima nukristi iš New Yorko į Angliją.

PATARIA JAUNIMUI SEKTI HITLERI.

Vokietijos naciška spauda pataria savo šalies jaunimui po Naujų Metų pradėti tokį gyvenimą, kaip Hitleris veda. Jis negeria ir neruko. Vietoj silpninti savo organizmą alkoholiu ir nikotinu, jaunimas turis stiprinti savo raumenis ir ruostis karui.

REPUBLIKONAI IŠLEIDO AGITACIJAI \$1,578,295.

Republikonų partijos centro komitetas raportavo Washingtono valdžiai, kad 1938 metų rinkimams jų partija išleidusi \$1,578,295. Demokratų partija tiems patiems rinkimams išleido \$1,039,834.

MOTINA UŽMUŠE SAVO DUKTERI.

Waterbury, Vt.—Tula Mildred Bowers, 38 metų amžiaus našlė, pereitą savaitę čia plaktuku užmušė savo 6 metų amžiaus mergaitę. Tuomet ji nubėgo pas kaimynę ir pradėjo šaukti: "O, Viola, eik sen greitai, aš užmušiau savo Karoliną..."

APŽVALGA

MINEJO "SPAUDOS PLETOTĖ."

Iš Kauno pranešama, kad—

"Gruodžio 22 d. jubilėjiniai spaudos akte, dalyvaujant ministrui pirmininkui kun. Mironui, vyriausybės nariams, gausiems visuomenės atstovams, laikraštininkams ir rašytojams, paminėta spaudos plėtotė Lietuvoje."

Dabar kas nors turėtų paminti ir spaudos slopinimą Lietuvoje, nes nuo to laiko, kaip įsigalėjo tautininkų diktatura, spaudai prasidėjo Golgotos keliai. Caro valdžia nebuvo tiek lietuviškų laikraščių nuslopinusi ir redaktorių nubaudusi, kiek nuslopinė ir nubaudė mūsų "tautiškoji valdžia."

Prie caro valdžios Lietuva ejo "Keleivis," "Kova," "Laisvoji Mintis" ir visi kiti pažangiosios dvasios mūsų laikraščiai. Galima buvo siūsti visas Amerikoje išleistas lietuvių knygas.

Dabar gi net "Keleivio" Kalendoriaus tautininkų cenzura neleidžia. Apie pažangiuosius mūsų laikraščius jau nėra nei kalbos. Jiems durys į Lietuvą uždarytos jau nuo 1926 metų.

Lietuvoje dabar konfiskuojami ir uždarinėjami net katalikų laikraščiai. Nuslopinėti net grynai kultūriniai leidiniai, kaip "Jaunimas," "Ziežirba," "Literatura" ir kiti. O šiomis dienomis buvo uždarytas net ir "Mūsų Vilnius," kurį leido Vilniui Vaduoti Sąjunga.

Nelabai senai D-ras J. Šliupas buvo nubastas už knygutę "Tikrieji ir Netikrieji Svėtieji," nors Amerikoje ji buvo senai jau atspausdinta ir prie caro valdžios laisvai buvo į Lietuvą siuntinėjama.

Dabar gi tautininkų cenzura nuslopinė da ir kitą D-ro Šliupo knygutę—"Nuo Maldų Prie Higienos." Prieštaringiems ir tamsiems Lietuvos žmonėms ši knygutė būtų buvęs be galo naudinga. Ji aiškina, kaip palaikyti tautos sveikatingumą ir kaip kovoti su ligomis—ne maldomis ir "stebuklais" nuo jų gintis, bet mokslinės higienos priemonėmis. Išmintinga valdžia pati turėtų šitokio turinio raštus visuomenę platinėti, bet mūsų "tautiškoji valdžia" juos slopina.

Ir visa to akyvaizdoje ji da nesigėdi minėti "spaudos plėtotę" Lietuvoje!

ŠALIN IŠ KELIO KULTURĄ! MALDAKNYGĖ EINA.

Pranciškonų organa "Sursum Corda" 45-tame numery aiškina, koks tai malonus būtų gyvenimas, jeigu pasauly užviešpatautų "Dievo įsakymai." Tik pasiklausykite:

"Sakysim, visas pasaulis šventai nutaria pildyti visus Dievo įsakymus. Koks tuomet būtų vaizdas? Štai, ateina rytmetiniai laikraščiai. Bet kiek daug juose baltų spragų! Mat, išbraukti visi tie straipsniai, kuriuose atsiduoda melas. Laikraščiai tokie trumpučiai pasidarė, pakanka net poros puslapių. Iš knygynų lentynų skubiai pašalinamos visos knygos, kurios gali būti pavojingos dorovei ir religijai. Keistas reiškinys: lentynose beliko tik koks ketvirtadalis knygų. Muziejuose pusė sienų pasidarė tuščios: dingę visi nepadorūs paveikslai. Nepadorios skulptūros kuriniai išnešti lauk ir sudežinti; muziejų kiemuose

dideliausios skeveldrų kruvos, kurias suvartos kelių duobėms užpildyti."

Tai matot, kaip šv. Pranciškaus brošvininkai aiškina "Dievo įsakymus." Visos knygos, kurios tik nepatin-ka kunigams, turi but sudegintos! Visi brangūs paveikslai, skulptūra, vienu žodžiu sakant—visa meno kuryba turi but sunaikinta, sudežinta duobėms užlyginti. Jos vietą muziejuje turi užimti tik šv. Pranciškaus abrozai ir stovylos. O knygynuose, kur dabar sukrasti mokslo ir dailiosios literatūros veikalai, turi but sudėti "šventųjų živatai."

Visa tai skamba idijotiškai. Bet šv. Pranciškaus "broliai" šitokių dalykų ištikrųjų trokšta, nes kitaip jie savo organe to nerašytų. Ir jeigu kas duotų jiems galios, jie tikrai nustumtų gyvenimą atgal į tuos laikus, kuomet mokslininkus kunigai degindavo ant laužų.

NE TUO ADRESU...

Vienas fašistas "Vienybė" (Nr. 291) išgria komunistus, kad jie "sulietuvėjo," o socialistus kolioja "niekšais" ir "didžiausiais Lietuvos priešais," kam šie pranešė žinią, kad Smetona išsižadėjo Vilniaus ir uždarė Vilniui Vaduoti Sąjungą.

Ypač nepatiko "Vienybės" fašistams ta teisinga "Keleivio" pastaba, kad Vilniui Vaduoti Sąjunga ištikrųjų Vilniaus ir nevadavo, tik dumė žmonėms akis ir rinko pinigų, o gavusi iš Amerikos aukų—

"...dažnai surengdavo Metropolit vėšbuty linksma rautą, kur 'krupniku' savo drašą sustiprinę Vilniaus vaduotojai sušukdavo: 'Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim!'"

Dėl šitos mūsų pastabos "vienybiniškai" piktai mus išplusta ir sako:

"Net didžiausias Lietuvos priešas, turintis bet kokius ryšius su lietuviais, nedrįstų šitaip niekinti ir įžeisti visai tautai švento darbo—Vilniaus vadavimą."

Bet kuo čia kalti mes, socialistai? Juk mes ne iš pirmo išlaužėm tą linksma rautą Kauno viešbuty, kur "Vilniaus vaduotojai" savo "drašą krupniku stiprino." Apie tai rašė "Lietuvos Žinios." Kauno dienraštis buvo net pasakyta, kad tili "vaduotojų" po to baltaus rytojaus dieną negalėjo nei tarnybos pibuti, nes kalvojo po stalais ir išryto atsikėlė nevisai švarūs... Na, o jeigu Kauno laikraštis driso taip rašyti ir nebuvo užtai atsakomybės patrauktas, tai toji žinia, turbūt, nebuvo prasimanyta.

Tai viena.

Antra, jeigu Vilniaus vadavimas "Vienybės" fašistams ištikrųjų yra toks "šventas darbas," kaip jie čia sako, o jų "tautos vadas" Smetona šitą darbą dabar sustabdė ir Vilniui Vaduoti Sąjungą uždarė, tai kodėl jie pravardžiuoja "niekšais" ir "didžiausiais Lietuvos priešais" socialistus? Juk tuos "komplimentus" jie turėtų nusiūsti Smetonos adresu.

"DRAUGAS" SARMATINA "DIRVĄ."

Fašistuojanti Clevelando "Dirva" iškoliojo katalikų spaudą, kam šis pasisakė už koalicinę valdžią Lietuvoje—tai yra už tokią, kuri turėtų tautos pasitikejimą ir žinotų kaip Lietuvą apginti. "Dirva" tam priešinga. Tai-

gi "Draugas" ją sarmatina ir sako:

"Mes tik galime stebėtis, kad 'Dirvos' redaktorius gina tokią vyriausybę, kuri Lietuvą privedė prie Lenkijos ultimatumo priėmimo, prie lenkų įsigalėjimo Lietuvoje, prie uždarymo Vilniui Vaduoti Sąjungos, prie vokiečių įsistiprinimo Klaipėdos krašte. Tikrai nusikalstame prieš tautą, jei, matydami dideles klaidas, suprasdami jos nevykusią politiką, kuria Lietuva vis giliau įklampinama, ją girtume ir, nieko nedarydami, lauktime, kada ji valstybė visai prives prie liepto galo."

Visa tai yra tiesa, bet ar verta krepšti dėmesį į tokius berniokus, kaip tie, kurie "Dirvoj" skerdžiojasi?

ŠETONO IŠRADIMAI POPIEŽIAUS KARALYSTĖJE.

Lietuvos leidžiamas "Laiskas" įdėjo šitokią žinią:

"Popiežiaus žandarai atkreipė dėmesį į labai linksma Vatikano bibliotekos kasininko Policio gyvenimą ir jį areštavo. Kasininkas kaltinamas pinigų išievojimu ir nepadoriu gyvenimu. Išiekvotojas pasodintas į nešeni pastatytą Vatikano kalėjimą. Tai antras Vatikano kalėjimo klijentas. Pirmasis sėdėjo už bažnytinį aukų dėžulį apiplėšimą."

"Laisvoji Mintis" daro iš to juokus. Girdi:

"Ir 'dangaus atstovų' valstybėje yra žandarai, kalėjimas, išiekvotojai, nepadoraus gyvenimo mėgėjai, plėšikai ir visa kita, kas 'šetonu sugalvota.'"

Ištikro juokinga, kad "švento tėvo" karalystėje priviso tiek daug "šetonų išradimų." Gali but, kad dėl to prieš Kalėdas ir perkunas trenkė į popiežiaus dvarą...

PATARIMAS KATALIKAMS.

Pranciškonų leidžiamas laikraštukas "Sursum Corda" duoda katalikams šitokią patarimą:

"Nebukite bailiai susirupinę savo gyvybe, ką valgysite, nei savo kunu, kuo vilkėsite. Ir nešakysite: Ką valgysime, ar ką gersime, ar kuo apsiengsime? Nes visų tų dalykų labai įjėsko pagonys. Taigi, įjėskokite visupirma Dievo karalystės ir jos teisybės, o visa tai bus jums pridėta."

kani ir nuogi, bet visuomet nori but gražiai apsirengę ir gerai nusipenėję?

Pagaliau, katalikai turėtų paklausti, kur ta "Dievo karalystė" randasi? Jeigu jos turi įjėskoti patys parapijony, tai kokiems galams yra reikalingi kunigai?

Kiek Buvo Sukrėtimų Tautininkų Valdžioj.

Nuvertę 1926 metais teisėtą Lietuvos vyriausybę, smurtininkai pradėjo aiškinti, kad buvusi demokratinė valdžia Lietuvai netiko, nes lietuvių tauta da nesanti pribrendusi pati valdyti. Demokratinę, tvarkoj vyriausybę turi but atsakomina seimui, todėl ji negalinti but pastovi, nuolatos įvyksta sukrėtimai (kryžės), nes kada tik seimo didžiama pareiškia vyriausybei nepasitikejimą, ministerių kabinetas turi rezignuoti ir turi but renkami nauji ministariai. Kas kita esą prie diktatūros. Čia ministerių kabinetas yra atsakomingas tik vienam "tautos vadui," todėl vyriausybė buna pastovi ir tvirta.

Bet "Lietuvos Žinios" dabar parodo, kad prie "tautos vado" taip pat vyksta vyriausybės sukrėtimai, ir jų buvo gal daugiau, negu demokratijos laikais.

Štai:

1. Po 1926 metų 17 gruodžio perversmo Voldemaro kabinete įvyko sukrėtimas susipešus tautininkams su klerikalais. Iš kabineto tuomet iškrito klerikalų ministariai Bistras ir Karvelis.
2. Kilus susisiekimo ministerijos bylai, įvyko kabineto sukrėtimas, per kurį turėjo pasitraukti iš ministerių inž. Čiurlionis.
3. Vėliau įvyko triukšmas krašto apsaugos ministerijoje, iš kurios turėjo pasitraukti pulk. Daukantas ir pulk. Plechavičius.
4. 1929 metais sugriuvo visas Voldemaro ministerių kabinetas. Tuomet vyriausybės priešaky Smetona pastatė savo švogeri Tubelį. (Tubeliui šeimnininkaujant buvo daug mažesnių ir didesnių kryžių valdžioje.)
5. Kai 1934 metų 7 birželio naktį Voldemaras su savo "geležiniais vilkais" pakėlė maištą prieš Smetonos Tubelio švogerišką diktatūrą, ministerių kabinete vėl įvyko sukrėtimas. Iš kabineto buvo pašalinti karo ministeris Giedraitis, teisingumo ministeris Žilinskas, užsienio reikalų ministeris

Zaunius, švietimo ministeris Šakenis ir susisiekimo ministeris Vileišis.

6. Neilgai trukus ministeriai vėl susinio. Karo ministeris gen. Šniukšta buvo pašalintas, o jo vieton paskirtas Dirmantas.

7. Sukilus 1935 metais prieš tautininkų diktatūrą Suvalkijos ukininkams, ministerių kabinete vėl įvyko kryžė. Iš kabineto pasitraukė žemės ūkio ministeris Aleksas ir vidaus reikalų ministeris Rusteika.

8. 1938 metų 19 kovo vėl įvyko smarkus tautininkų valdžioje sukrėtimas: subikrėjo visas Tubelio kabinetas. Naują valdžią sudarė klerikalas kun. Mironas.

9. Bet neilgai trukus subraškėjo ir kun. Mirono kabinetas. Iš jo išvirto keli stambūs ūlai: Smetonos švogeri Tubelis, kuris buvo užėmęs žemės ūkio ministeriją, ir teisingumo ministeris Masiulis.

10. Dabar, prieš pat Kalėdas, ministerių kabinetas su kun. Mironu priešaky vėl pergyveno didelę kryžę.

Paprasčiausias dalykas mūsų elgėsy yra nenuosakumas.

Lawrence Dennis.

"KELEIVIO" KALENDORIUS 1939 METAMS JAU GATAVAS.

Šimet "Keleivis" pagaminė puikų Kalendorių. Jame yra labai daug naudingų patarimų, nurodymų ir informacijų visiems: amatninkams, ukininkams, šeimnininkams ir tt.

Yra dalykų, kurių da nieks lietuvių kalboje nebuvo girdėjęs. Pavyzdžiui, kaip rusai įjėškojo Amerikos ir atarado Alaską. Arba, kaip be žemės auginamos gelės, daržovės ir kiti augalai.

Visi šitie dalykai išaiškinti labai lengva ir kiekvienam suprantama kalba.

Daržovių auginimas be žemės yra visai naujas mokslas, tik šiomis dienomis atidengta gamtos paslaptis, plačiai visuomenei da nežinomas dalykas. Mes tačiau pasistengėm savo skaitytojus su tuo mokslu supažindinti. Taigi, kas da nėra "Keleivio" Kalendoriaus 1939 metams užsisakęs, prašome pasiskubinti, nes vėliau galėsite jau nebegauti.

Kalendoriaus kaina tokia pat, kaip visuomet: "Keleivis" skaitytojams 25 centai, o ne skaitytojams—50 centų.

Adresuoti reikia taip: "Keleivis," 253 Broadway, South Boston, Mass.

Kas Yra Kultūros Istorija

Jei perskaityti knygynuose parduojamus oficialiuosius istorijos vadovėlius, tai nieko daugiau beveik nerasi, kaip tik tai, kad anais ir anais metais toks ir toks karalius paskelbė tokiam ir tokiam karaliui karą, karą laimėjo, pralaimėjo, užkariavo naują šalį ir t. p. Žodžiu, be karų ir karalių aprašymo beveik nieko tuose istorijos vadovėliuose nėra.

Bet žmonijos istorija tai nėra vien tik karų istorija. Svarbus išradimai, kurie sugėbėjo žmogų padaryti kalbą, visa tai priklauso kultūros istorijai. Šioje srity dirbo armijos pasiaukojusių žmonių, kurių vardai turėtų buti su didžiausia pagarba minimi, bet, deja, jie pamiršti ir platesnioji visuomenė jų nežino. Gi karo vadai, žiaurūs teriotojai, pralieję ašarų ir kraujo upelius, geriausiai žinomi. Siandien mes esame laisvi piliečiai, nevergaujame ir nebėra baudžios. Kodėl? Kam turime dėkoti, kad mes plačiausiai naudojames radio, geležinkeliais ir kitokiais mokslo laimėjimais? Tikriausiai ne Napoleonui I, užkariavusiam pusę pasaulio, ar Didžiajam karui, pražūdžiusiam milijonus žmonių. Mokslo ir technikos pažanga yra darbas pilkų, nematomų žmonių, mokslo kankinių, dirbusių žmonijos gerovei. Tų nematomų ir dažnai nežinomų, dažnai skurdų ir paniekoj gyvenusių, nepripažintų, kuklių darbininkų minios, sukurę pagrindą visam dabartiniam žmonijos kultūros rumui.

Pasaulio kultūros istorija tiria visos žmonijos (nežiurint kokios spalvos žmogus bebūtų, geltonas, juodas ar baltas) laimėjimus mokslo, meno, muzikos, tapybos, literatūros, architektūros srityse, jų tarpusavio santykių visų formų tobulėjimą ir daugelį kitų panašių dalykų. Kad būtų aiškiau, galima paimti pavyzdį, kaip keitėsi žmonių sugyvenimo formos.

Seniau vergija buvo laikoma paprastu reiškinium ir labai reikalingu dalyku. Žmonės buvo parduvinėjami, grobiami į vergiją, mi vergais, kuriuos ponas galėjo mušti ir užmušti, nebijodamas jokios atsakomybės. Bet mokslininkai, rašytojai pradėjo skelbti, kad žmogus žmogui negali vergauti, kiekvienas turi laisvės teisę. Tie balsai nepasitiko be pasekmių. Vengrija buvo panaikinta, tačiau ją pakeitė baudžiava, kuri nuo vergijos tik tuo skyrėsi, kad ponas ne taip laisvai galėjo žmogų užmušti. Bet išnaudojimas liko tas pats ir ši milijonų baudžiauninkų sunkaus darbo kelias-dešimtų bajorų ar kunigaikščių kro-

vėsi sau mitžiniškus turtus. Bet vėl atsirado žmonių, kurie pradėjo kovą su baudžiava. Bėgo metai, dešimtys, šimtai, o žmogus, nuolat kovodamas su neteisybe ir priespauda, išplešdavo iš žiaurių pavergejų vis po naują laimės ir laisvės krislelį.

Versdami karalius, naikindami įvairias kunigaikščių privilegijas žmonės pasiekė dabartinio kultūros lygio. Ir jau šiandien, pav., Lietuvoje, mes nebeturime bajorų ir kunigaikščių ir visi skaitomės lygūs. Bet reikia nepamiršti, kad tie laimėjimai brangiai kaštavo. Kiek žuvo žmonių, kad ir už Lietuvos laisvę kovojusių! Kiek jų supudytą Sibire, kalėjimuose ir vien tik už tai, kad jie platino ir mokė lietuviškas knygas skaityti. Rusų carai, vieni tu, apie kuriuos istorijos vadovėliai plačiau rašo, buvo tokie pat pavergejai. Jiems nerupėjo Lietuvos žmonių geresnė ateitis ir ne todėl Rusija dalyvavo didžiajame kare, kad būtų geriau žmonėms gyventi. Valdžios išlaikymas, dinastijos garbė, neleidė pamatyti, kad beginant tą garbę žus milijonai žmonių, kuriems toji garbė yra tuščias žodis. Ir tokiais atsitikimais kultūriniai reikalai yra antroje vietoje, jie slopinami ir niekinami. Sunkus žmonijos kultūrinis kelias, daug darbo ir energijos kaštavo, bet užtai šios dienos žmogus yra laisvas. Tokiam žmogui išlaisvinimo darbui daug padėjo žmoniškumo idealų plėtimasis ir demokratizmo pažiūrų atsiradimas. Demokratiškų pažiūrų laimėjimai bus taip pat įrašyti kultūros istorijon. Laisvė žmogui būtina ir šiandien, ir visada.

Tik laisvas žmogus daro išradimus, kuria vertingą literatūrą, plėtoja meną. Vargstančių vergų ir baudžiauninkų minios to padaryti neįstengia. Tiesa, ir anais laikais buvo mokslininkų ir didžiųjų žmonių, bet jie buvo negausūs ir reikėjo ypatingų genijų, ypatingų proto gabumų, kad tokios sąlygomis kurti. Ir tik dėka suprasto laisvės butinumo, paskutiniai amžiai, o ypač XX amžius, davė tokių atsakomybės. Bet mokslininkai, rašytojai pradėjo skelbti, kad žmogus žmogui negali vergauti, kiekvienas turi laisvės teisę. Tie balsai nepasitiko be pasekmių. Vengrija buvo panaikinta, tačiau ją pakeitė baudžiava, kuri nuo vergijos tik tuo skyrėsi, kad ponas ne taip laisvai galėjo žmogų užmušti. Bet išnaudojimas liko tas pats ir ši milijonų baudžiauninkų sunkaus darbo kelias-dešimtų bajorų ar kunigaikščių kro-

J. Vaisnoras.

Buti prezidento sunumi reiškia daugiau keblumo negu pakankumo.

Roosevelto sunus Elliot.

Hopkinsas Roperio Vietoje.

Prieš Kalėdas rezignavo Jungtinių Valstijų komercijos departamento sekretorius Roper (dešinėj). Jo vieton Rooseveltas paskyrė buvusį WPA administratorių Hopkinsą, kuris čia parodytas su cigaretu.

KAS SKAITO, RAŠO
TAS DUONOS NEPRASO

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

BROOKLYNO LIETUVIŲ NAUJIENOS

Arestuoti Trys Broliai Musicos.

CLEVELANDO ir APIELINKĖS ŽINIOS

Kriaučių padėtis.

Prieš Kalėdas mūsų kriaučių lokalas pradėjo dalyti pašalpą prasciausia dirbusiems kriaučiams. Sėpiamų darbaviečių sąrašą pirmutinė buvo Manelio dirbtuvė. Ji mažiausia dirbo ir lokalo Pildomoji Taryba jos darbininkams pirmiausiai suteikė iš apdraudimo fondo po penkių dolerių kiekvienam. Antra dirbtuvė buvo Zalevskio. Jos darbininkai irgi po tiek pat gavo. Trečia dirbtuvė buvo Šimėno. Ketvirta dirbtuvė buvo Mičiūlio, penkta Augumo, šešta Šimačio, o septinta bus turbut Šalavėjaus. Kitoms dirbtuvėms pašalpa nebus dalinama, nes šimet apdraudimo fonde tebuvo vos virš poros tukstančių dolerių. Bet gerai, kad ir tiek mūsų kriaučiai gavo.

Tiesia, ateina kriaučių Pildomosios Tarybos posėdį pašalpos prašyti ir iš tų dirbtuvių, kurios kiek "geriau". Nusiskundžia jie savo bėdoms ir vargais, bet Pildomoji Taryba neturi visiems kriaučiams pinigų. Ji dalina pašalpą pagal lokalo nutarimą ir geriausi savo supratimą. Bet visiems visgi neįtinka. Jų daug tokių narių, kurie keičia tarybą, lyg taryba būtų kalta, kad pinigų mažai. Jeigu jų būtų daugiau, tai ir Pildomajai Tarybai būtų daug smagiau, kad ji galėtų suteikti visiems kriaučiams ne tik po penkinę, bet po kelias penkines.

Kriaučių Pildomosios Tarybos narių pokiliukas.

Kaip paprastai, kriaučių Pildomosios Tarybos nariai, užbaigę savo metinius posėdžius paskutinę savaitę prieš Kalėdas sumeta po dolerį ir suruošia sau mažą pokiliuką, taip, buvo ir šimet. Jie užbaigė 1938 metų posėdžius gruodžio 23 ir suėjo į Amerikos Lietuvių Piliečių Klubą truputį nabalėvoti. Užkandžiams įpusėjus, prasidėjo kalbos apie atliktus darbus ir apie mūsų ateities prospektus. Lokalo pirmininkas V. Zaveckas aišiai nariams už kooperaciją. Jo nuomone, esamas kriaučių lokalo komitetas yra geras.

Jo pagelbininkas J. Kairys nurodinėjo, kad delegatas V. Michelsonas yra per daug teisingas. Jo nuomone, Michelsonas turėtų daugiau kriaučius pablotinti, nes kriaučiai "myli" blofus. Jis nurodė į A. Bubnį, kad tas mokėjęs kriaučius blofinti, todėl net ir dabar kriaučiai

geriau jį myli negu V. Michelsoną.

F. Milašauskas su ta Kairio nuomone nesutiko. Jis mano, kad jeigu A. Bubnį būtų reikėję šimet kriaučius blofais papenėti, tai klausimas, kas būtų išėję. Ch. Naciunskui atrodo, kad dabar mūsų lokale eina dalykai neblogai. Jis prisipažino, kad kaip kada kriaučiai myli blofus, bet nevisuomet. Jo nuomone, kada J. Buivydas buvo komunistas, tai jis "nenorėjęs" bendradarbiauti su kitomis sriovėmis, o dabar jis visuomet stojas už lokalo taiką.

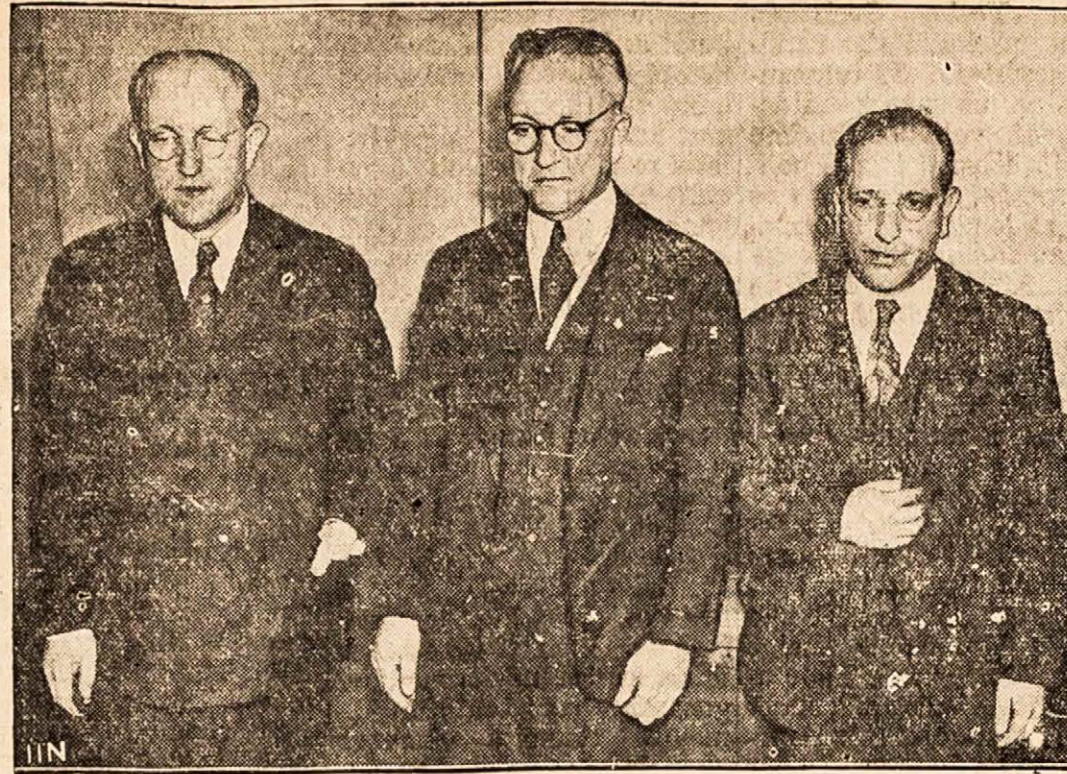
Vienų žodžių, buvo tai nuosirdus susirinkusių draugų išsireiškimas, ką kuris apie kurį mano ir kas reiktų pakeisti pas vieną ar kitą. Kada kalbėjo J. Stankevičius, V. Lapšys, A. Beniulis, J. Buivydas ir kiti, visi pastebėjo, kad tokio burio draugų pasikalbėjimas yra vertingas, draugus suartina, subendrina. O ypatingai V. Michelsonas didžiausio tuo draugišku pasikalbėjimu ir tomis nuosirdžiomis kalbomis. Tik nesutiko kriaučius blofinti. Jis nori but teisingas ir visuomet - tik teisybę sakyti. Vytutas Katilius.

BALTIMORE, MD.

Tragingai mirė Antanas Bulotukas.

Antanas Bulotukas iš pat mažų dienų matė daug vargų. Jį kamavo visokios ligos ir, kaip jo tėvas pasakoja, velionis buvo net tris kartus operacijoms pasidavęs. Nukamuotas ligų, Antanas buvo silpnos sveikatos ir labai subloges, bet buvo labai švelnaus būdo ir mandagus vaikinas. 1938 metų pradžioje jį pradėjo kamuoti galutinai nervų suirimas ir 14 gruodžio dieną jis revoliuoriu šūviu užbaigė savo gyvenimą. Velionio tėvas, Adomas Bulota, yra senas Baltimorės gyventojas ir jau turi virš 70 metų, vienok da drutas vyras ir dirba dirbtuvėje, o jau du sunu palaiddojo. Tai tvirto būdo žmogus, jį žmona paliko su keturiais mažais vaikučiais, jis užsi- augino vaikelius ir niekam nenusižemino, neišsivadėjo savo ištikinimų, kaip daugelis tokiose aplinkybėse tnoj bėga pas kunigus "rodos" gauti; bet Bulota to nedarė; jis kentė, liudėjo, bet savo vargais niekam nesi-skundė.

Dabar jo vaikai visi užauginti. Velionis Antanas tragingai mirė išgyvenęs 40 metų. Kitas sunus, sirgęs vėmokėjęs kriaučius blofinti, žio liga, irgi mirė užaugęs todėl net ir dabar kriaučiai

"Keleivyje" buvo jau rašyta, kad šiomis dienomis nusišovė didelis šmugelininkas Musica, kuris trim kitais savo broliais buvo prisiplakė prie vienos vaistų kompanijos ir pridarė tenai didžiausią suktį. Taigi čia tie trys jo broliai ir yra parodyti. Kiekvienas jų vadinasi prasimanyta pavarde. Dabar jie areštuoti.

myna negyveno irgi jau mirus, rodos, pereitą vasarą. Gyvųjų tarpe pasiliko senas tėvas, sunus ir duktė. Ad. Bulotai, netekusiam sunaus, reiškiu giliu užuojautos.

Z. G.

DETROIT, MICH.

Per daug organizacijų. Darbai pagerėjo, bet...

Naujų organizacijų pas mus pridėjo kaip rudeni grybų. Senos žmonės jau nusibodo, tai kuriasi naujos. Atsirado keli vyrai klubai ir keli moterų klubai, ir visi nori pinigų pasidaryti. Kai rengiamas koks koncertas, tai iš biznierių ir profesionalų renkami skelbimai ir programos. Šitie skundžiasi, kad laikai prasti, pinigų nėra, o čia vis duok ant visokių programų. Tai yra stačiai ubagavimas. O kai vasaros laikui prasideda piknėnai, tai po du-tris tą pačią dieną. Reikia užmokėti už daržą, muzikantams, per visą dieną reikia sunkiai piknėniko komitetui dirbti, ir kartais prie to visko reikia da iš kišenius primokėti. Ar negeriau būtų visus tuos klubus sujungti į vieną?

Darbai Detrote paskutiniu laiku truputį pagerėjo, bet vis dar apie 35,000 seimynų gyvena iš pašalpos, neskaitant tų, kuriuos užlaiko WPA.

Fordo darbininkai skundžiasi, kad jie labai spaudžiami greitai dirbti. Be to, geresnius darbus Fordas atiduoda juodveidžiams, nes tie jam ištikimesni ir prie unijos nesirašo. Fordas labai priešinąs darbininkų unijai ir todėl iki šiol da jo dirbtuvė unijos nėra.

Klubas Narys.

MIRĖ VLADISLAVA BAGUZIENE.

Peabody, Mass. — Gruodžio 18 d. mirė vietinė mūsų gera veikėja ir "Keleivio" skaitytoja Vladislava (Blanch) Baguzis, 39 metų amžiaus. Velionė buvo laisvų pažiūrų, progresyvi moteris, bet sesers pastangomis palaidota su bažnytinėmis apeigomis ir net trims kunigams dalyvaujant laidotuvis.

Vladislava paliko liudėsy savo vyrą, kuris apgalvotinai per daug myli alkoholinius gerimus. Paskutiniu patarnavimu rūpinosi tik vietinė Liet. Pašalpinė Dr-ja ir draugai, su kuriais ji veikė. Buvo pavyzdinga ir veikli moteris ir visose mūsų parengimuose imdavo vadovaujančią vietą. Dėl to liudi ir gaili jos visi vietiniai draugai.

Palaidota ant St. Mary kapinių, Salem, Mass. Lai buna jau amžina ramybė šios šalies žemeje.

Draugas.

SYDNEY MINES, NOVA SCOTIA.

Kasyklos nelaimėje buvo sužeistas Kazys Pališkis.

"Keleivyje" jau buvo rašyta, kad 6 gruodžio rytą šitame Kanados užkampy, nedideliame angliakasių kaime, įvyko baisi nelaimė: leidžianties iš ryto darbininkams į požemį, 24 vagonėlių traukinys išstruko iš kontrolės ir pradėjo bėgti žemyn su 300 angliakasių pašalpiu greitumu. Nusigandę maineriai pradėjo šokti iš lekiančio traukinio laukan, tikėdamiesi tu o būdu išvengti mirties ar sužeidimo. Kiti gi atsidavė likimo malonei ir pasiliko traukiny — kas bus, tai bus. Tie, kurie šoko laukan, atsimušė į tunelio sieną ir buvo arba ant vietos užmūsti, arba sunkiai sužeisti. Tik nedaugeliui pavyko iššokti laimingai. Iš viso šitoj katastrofoj 17 darbininkų žuvo ir 31 paguldytas ligoninėn. Iš 17 užmūstų, 12 buvo iš tų, kurie išsoko iš traukinio.

Buvo traukinys ir lietuvių, bet musikiams pavyko laimingai iššokti. Tik Kazys Pališkis, kuris nespėjo ar neturėjo progos iššokti, buvo priverstas tęsti tą baisią kelionę iki galo ir tapo sunkiai sužeistas. Jis senyvas žmogus, bet yra vilties, dar pasveiks. Kadangi šio kaimelio ligoninė nedidelė ir visiems sužeisties vietos nebuvo, tai Pališkis gydosi savo namuose.

A. Markevičiūtė.

SIMCOE, ONT.

Užsimušė Juozas Siriunas.

Kučių vakare nuo laiptų virsdamas į rusį mirtinai užsimušė lietuvis Juozas Siriunas. Greitai buvo pašauktas daktaras, bet rado Juozą jau nebegyvą. Šita nelaimė atsitiko J. Liutkevičiaus tabako uky, Eden, Ont. Velionis prigulėjo prie SDKLS pašalpinės draugijos vietinės kuopos, bet buvo nevedęs. Lietuvoj buvo kilęs iš Šiaulių apskrčio, Klovainių valsčiaus, Laipiškių kaimo.

Išėkis, Juozai, šios šalies žemelėj, o mes liudėsime tavęs.

6-tos kuopos narys.

LIETUVĖ PAGIMDĖ DVYNUS SKIRTINGAIS METAIS.

Chicagoje prieš pat Naujus Metus lietuvis Stapanas Kienė susilaukė vieno suneio; už kokios valandos, bet jau Naujais Metais, garmys atnešė jai antrą vaikutį. Nors abudu dvynei, bet miesto rekarduose užrašyta, kad vienas jų gimęs 1938 metais, o antras — 1939-tais.

WORCESTER, MASS.

CHESTNEY'S CANTEN

GERIAUSI IŠSISIGERIMAI IR VALGIAI.

Visokia Degtinė, Likeriai, Vynai ir visokių išdirbysčių ALUS. VALGIAI SVIEŽI IR GEROS RUSIJS.

PATARNAVIMAS GERAS! Taipgi gaunamas ir "KELEIVIS" pavieniais numeriais.

90 MILLBURY STREET

WORCESTER, MASS.

Palydint Senuosius Metus.

Senuosius metus jau užbaigėme ir žengiam į Naujuosius. Kokį skirtumą padarys gyvenime nauji metai, iš anksto spręsti sunku. Gerai žinom, kad senieji metai ne visiems buvo geri; daugelis nukentėjo dėl bedarbės, kuri mus kankina jau per keliatą metų. Milijonai darbo žmonių turėjo kentėti dėl skurdą dėl negalėjimo gauti darbo. Pereitų metų kryžė neaplenkė nei vieno žmogaus. Darbininkai negalėjo gauti darbų, o biznieriai nepardavė užtektinai prekių, kad galėtų sau tinkamą pragyvenimą pasidaryti. Nedarbo krizė atsiliepė ir ant moksleivių. Didelė jų džiūma nebegalėjo tęsti arbaigti pradėtų studijų, nes pereitą vasarą negalėjo gauti darbų ir užsidirbti pinigų. O tie, kurie norėjo jiems padėti baigti mokslus, taipgi negalėjo gauti darbų ir negalėjo jokios pagalbos suteikti.

Pereitų metų krizė palietė visą pasaulį. Vienur siautė nedarbas, o kitur karai. Fašizmas bando vis daugiau prasipiesti ir panaikinti pasaulį demokratiją. Fašizmui pasisekė pavergti vieną kitą demokratišką šalį, o kur dar nepavyko, tai daro bandymus. Per tai žmonijos seimynoj kilo daug įvairių nesusipratimų, vienas kito neapkenimo, nepasitikėjimo ir pavydo.

Artimo meilė tapo visai užmiršta. Niekas nesirupina, kad jo kaimynas yra alkanas ir jam visko trūksta. Tačiau paskutiniai 1938 metų įvykiai rodo, kad dalykai pradeda krypti į geresnę pusę. Iš Rooseveltto administracijos pusės yra dedamos didelės pastangos, viską su tvarkyti. Galima pasitikėti, kad prezidentas Rooseveltas yra žmogus, kuriam rūpi šalies gerovė ir jis nori išvesti kraštą iš krizio. Reikia tik pasitikėti juo ir padėti jam.

Butų gerai, kad darbo žmonės susiprastų ir stotų į vieną didelę organizaciją kovoti prieš savo išnaudojtojus, o nedarytų taip kaip daro, kada dvi unijos kovoją viena prieš kitą. Toks darbas tik skaldo ir silpnina darbininkų spėkas. Darbo žmonės negalės nieko laimėti tol, kol visi nesueis vienybėn ir vienu balsu nepareikalaus žmoniškesnio pragyvenimo.

Taigi, pradėdami naujus metus, pradėkime juos nauja energija, nauju upu ir nauja ideja, kad veikti broliškai, draugiškai ir vieningai. Paduokime vienas kitam ranką ir stokime už ge-

resnį ir žmoniškesnį pragyvenimą, už pasaulio demokratiją.

Ar organizacijai reikalinga drausmė?

Daugelis iš mūsų dažnai nusiskundžiame, kad vienoj ar kitoj organizacijoj esanti persitipi drausmė: nevalia kaip norim, arba nevalia daryti, kaip kam patinka. Bet ar pagalvojam kada nors, kas yra stipriausias organizacijos pagrindas ir be ko ji negalėtų išsilaikyti?

Stipriausias pagrindas yra drausmė. Be drausmės organizacija negalėtų gyvuoti, nežiurint kokia ji bebūtų ir iš kokių asmenų besusidėtų, nes nevsi yra gerų norų žmonės. Vieni priklauso organizacijai dėl to, kad tikisi gauti pagalbos nelaimei ištikus, o kiti priklauso tik dėl to, kad nori politikuoti. Čia jau reikalinga drausmė. Drausmė prašalinus, tuoj kiltų ginčai, barniai ir visokie nesusipratimai, dėl kurių organizacija turėtų griūti. Niekas organizacijai taip nekenkia, kaip barniai, ginčai ir neapykanta vienu prieš kitus. Šitai blogybei prašalinti reikalinga drausmė.

Todėl mes negalime pykti ir protestuoti, jeigu vienoj ar kitoj organizacijoj yra įvesta drausmė, nes tai yra vienintelė priemonė tvarkai palaikyti.

Lietuviškos kučios.

J. Brazauskų namuose buvo surengtos lietuviškos kučios, kuriose dalyvavo gražus builės draugu. Buvo svečių ir iš Pittsburgho, tai J. Petratis su dukrele. Visi svečiai buvo patenkinti žuvies ir silių vakariene. Buvo ir plotkelių. Po vakarienos visi šnekėsiu vieni linksminosi iki vėlumos. Brazauskai yra linksmo būdo žmonės ir moka svečius gražiai priimti.

Bus daugiau darbo.

Nekurios dirbtuvės praneša gavusios didelių užsakymų iš valdžios. Mat, federalė valdžia rengiasi statyti daug orlaivių ir vandeninių laivų, todėl daugelis kompanijų ir gauna užsakymų įvairiems daiktams gaminti. Sakė, kad Clevelando dirbtuvės gaus virš šešių milijonų dolerių vertės užsakymų, taigi clevelandiečiams bus daugiau darbų.

Jonas Jarus.

PAPARČIO ŽEDAS IR KETURIOS KITOS APYSAKOS:

(1) Neužsitikintis Vyras; (2) Zydinti Gria; (3) Klaida; (4) Korektas. Jis nurodoma kaip žmonės palikti i visokius prietarus, burtus ir tt. Kaina 15c.

New Yorke Apsemtas Automobilis.

Štai, kas atsitiko anadien vienoj New Yorke gatvėj, kuomet automobilis numušė hydrantą. Kilęs iš to potvinis apsemtė automobilį beveik iki pat viršaus.

Žmogūdyys Iš Meilės.

Čia yra parodytas meksikietis Frank Salazar ir jo mylimoji Wilma Kennedy. Jis ją labai mylėjo, bet kadangi jis buvo bedarbis ir gyveno iš pašalpos, tai merginos seimyna buvo prieštinga jiedvių meilei. Negalėdamas kitaip merginos pasiimti, Salazar nušovė abudu jos tėvų, paskui sukapojo kirviu dvi jos seseris ir pagrobęs ją pabėgo. Policija betgi sugavo jį. Visa tai atsitiko Austino mieste, Texų valstijoj.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Apy niu jyr, Maikie!

—Tu, tėve, ir naujų metų negali pradėt gyna lietuvių kalbą.

—O tu, Maikie, negali naujų metų pradėt neįsijokti prie manęs pričinyti. Ale nekalkbėkim apie tai. Geriau pasakyk man, ar bus šmet svieto pabaiga, ar ne?

—Kai kam, tėve, kas diena buna svieto pabaiga. Gilinė simtais neša žmones į kapus.

—Jes, Maikie, nuo smerties nėra liekarstvy. Nei gyvatinė nieko nemacią. Ale kam čia kalbėt apie tokius daktus! Geriau tu man pasakyk, kaip gyvenimą prailginti.

—Na, pasakyk teisybę, tėve, ar tau da nentisibodo vargti?

—Kai kada, Maikie, ir nusibosta, ale mirti aš vistiek bijau. Nors bedieviai sako, kad velnio nėra, ale ką gali žmogus žinoti? Gal jis tik ir laukia, kad aš Dieviui dušią atiduočiau...

—Bet tu, tėve, dievobaimingas žmogus, nuolat esi ni bažnyčion, kas diena kalbi ražančių, taigi tu neturėtum velnio bijotis.

—Bet šventas raštas sako, Maikie, kad kožna dušia turi pereiti per ugnį, pakol bus i-leista į dangaus karalystę. Jeigu ne už savo griekus, tai už Adomo ir Jievos, kam uždrausta obuolį suvalgę. O aš, Maikie, kartais ir pats biskį sugriešiju. O zlydukas nemiega. Jis kiekvieną tavo misteiką su vuodega ant vandens užrašo. Kai numirsi, ir pakiš tau po nosia. O ką tada darysi, a?

—Tokių budu, tėve, man daug geriau negu tau. Aš esu laisvas ir jokių velnių nebijau. Jeigu man reikėtų šiandien numirti, aš mirčiau linksmas, nes žinau, kad su tuo pasibaigia visi vargai. O tau, tėve, kaip tik priešingai. Išvargęs visą gyvenimą, po mirties tu tikiesi da į pragarą patekti. Nestebėtina, kad tu taip bijaisi mirties.

—Tai ką tu nori tuo pasakyti, Maikie?

—Aš noriu pasakyti, tėve, kad tu esi nelaimingas žmogus.

—Kodėl nelaimingas?

—Todėl, kad tu tiki į velnią ir kitokius nebutus dalykus.

—Ohrat, Maikie, užbaikim apie velnią. Ot, mano rypkė užgeso, o mečių neturiu. Jeigu tu taip daug žinai, tai pasakyk, kaip pasidaryt ugnies, kada sierčių nėra?

—Tas labai lengva, tėve. Tik palauk, pakol saulė pa-

sirodys. Tada nusiimk savo akinius ir per vieną stiklą sukoncentruok jos spindulius į savo rypkę. Ji bema-tant pradės rukti.

—Ale kas daryt, jeigu saulės nėra?

—Tada ugnį galima įskelti, tėve. Pasimk gabalą plieno ir suduok į aštrų akmenį lyg ir nubraukiant. Pamatysi, kiek kibirkščių pasipyls. Jei palaikysi iš apacio gabaliuką vatos ar plonutės popieros, tai ji nuo tų kibirkščių užsidegs ir turėsi ugnies.

—Na, tai denkiu, Maikie, už tokį paaiškinimą. O dabar einu į salioną, tai tenai gausiu mečių už dyką.

—Laimingų naujų metų, tėve.

SPROGIMAS KASYKLOJ UŽMUŠE ANGLIAKAS.

McKeesport, Pa.—Šį pamedelį Tube City anglinėje įvyko sprogimas, kuris 6 angliakasius sužeidė ir 1 užmušė. Užmuštasis vadinosi Norman Williams.

SVEICARIJOJ KELIAMA BYLA PRIEŠ NACIUS.

Sveicarijos valdžia įsakė valstybės gynėjui patraukti atsakomybėn nacių organizaciją už priešvalstybinę veiklą.

KUNIGAS NUSISOVĖ.

Secretary miestely, Marylando valstijoje, pereitą nedėdienį nusišovė kun. Charles G. Cannon. Motivas nežinomas.

Žinios iš Lietuvos.

Į Kauną atvyko Vilniaus lietuvių Varpo Choras.

Kaunas, gruodžio 26 d. Į Kauną atvyko Vilniaus lietuvių Varpo Choras, diriguojamas p. Siniaus. Choras nuoširdžiai sutiktas. Choras koncertuos Kaune ir provincijos miestuose.

Steigs naują Mokslo Draugiją Vilniuje.

Vilnius, gruodžio 30 d.—Organizuotoji Vilniaus lietuvių visuomenė posėdyje nutarė steigti naują Mokslo Draugiją.

Lenkai statys kelias lietuviškas dramas.

Vilnius, gruodžio 30 d.—Vilniaus lenkų teatras rengiasi statyti kelias lietuviškas dramas.

Vilnius, gruodžio 26 d. lenkai areštavo mokytoją Čibirą.

KAIP KAS MAN ŠIANDIEN IŠRODO.

— CH. PUŠYNAS. —

New Yorko Socialistų partija paskutiniiais rinkimais nesurinko 50 tūkstančių balsų už savo kandidatų, todėl valstijos rinkimų komisija išbraukė ją iš politinių partijų sąrašo, nes šios valstijos įstatymai nepripažįsta partijos, jeigu ji nesurenka 50,000 balsų. 1917 m. socialistų kandidatas Morris Hillquitt į New Yorko miesto majorus surinko 142,178 balsus. Gi Norman Thomas, socialistų kandidatas į New Yorko miesto majorus 1929 metais, surinko 174,931 balsą. Bet 1937 metais Socialistų Partijos dalis, žinoma kaip "Old Guard," kuri atskilo nuo Norman Thomo kairiųjų grupės ir įsteigė "Social Democratic Federation," šita federaciją likvidavo ir prisidėjo prie Amerikos Darbo Partijos. Dabar jau ir Thomo vadovaujami socialistai nutarė nebestyti 1940 metais savo partijos kandidatų, bet prisidėti prie Amerikos Darbo Partijos. Norman Thomo grupei reikėjo jau ir pereituose rinkimuose tą padaryti, bet ji bandė persitinkinti, ar galės Amerikos Darbo Partija gyvuoti. Dabar ji, matyt, jau įsitikino, kad ji gali išaugti į didelę partiją. Jau dabar ją remia gausios progresyvos spēkos, o 1940 metais, be abejonės, ji bus visai rimta jėga. Lietuviams socialistams taipgi reikėtų daugiau susidomėti Amerikos Darbo Partija, kiekvienam reikėtų įstoti ir veikti.

Antro Internacionalo vadai vienas po kito miršta, o naujų, kurie galėtų jų vietas užimti, kol kas nesimato. Nepernai mirė vokiečių socialdemokratų ideologas Karolis Kautskis sulaukęs 84 metų amžiaus. O dabar, 27 gruodžio, numirė belgų Emile Vandervalde pasiekęs 72 metų amžiaus. Tai vis pasaulinio masto vyrai, kurie stovėjo II Internacionalo priešaky! Jie buvo griežti diktatūros priešai, net ir proletariato diktatūros. Jie aiškino, kad proletariatas tik per demokratiją prieis prie socializmo, o ne per diktatūrą, kaip mokė Leninai ir kaip dabar skelbia kiti komunistų vadai. Kautskis ir Vandervalde nurodinėjo, kad diktatūra, kokia ji bebūtų, darbo masėms yra priešpaula. O budamos priešpauloje masės nesitenkins, bus bruzdės slapta ar viešu budu, kad diktatūros junga nusikratyti. Jiedu sakė, kad komunistai aiškindami proletariato diktatūrą išdardo Karolio Markso mokslą. Nes pats Marksas savo raštuose stojo už kuo plačiausią demokratiją ir tvirtino, kad tik per ją einama prie socialistinės visuomenės.

Be to, II Internacionalo vadai 1914 metais stojo už savo tėvynės gynimą. Karui kilus, Belgijos karalius Emile Vanderveldę pakvietė sudaryti ministerių kabinetą. Jis apsiėmė ir nuo to laiko ji komunistai vadino "karališkuoju" socialistu. 1922 metais Vandervelde vyko į Sovietų Rusiją ginti 40 socialrevoliucionierių ir socialdemokratų, kurie tuo metu buvo komunistų teisiams. Komunistų sukurtyta rusų visuomenė prieš aserus, pasitiko Vanderveldę šauksmais: "Šalin karališkąjį ministrį ir buržujų advokatą!" Viešpataujant tokiai nuotaikai, Vandervelde nestojų teismą ginti areštuotųjų, o pargryžęs patiekė savo raportą apie Sovietų Rusijos teismus. Jo pranešimą komunistai visur smerkė ir šmeižė jį patį, sakydami, kad Vandervelde "parsišaves" kapitalistams.

Mūsų komunistai labai susirupino progresyvos spaudos suvienodinimu, subendrinimu progresyviais Amerikos lietuvių klausimais, kad visi laikraščiai muštų į vieną tašką. Rodos, geras daiktas. Tuo klausimu Mass. valstijos Amerikos Lietuvių Kongresas patiekė net ir rezoliuciją. Tačiau kada toji rezoliucija pasirodė spaudoje, ji kalbėjo visai nauju klausimu, butent, kad laikraščiai nekritikuotų Sovietų Rusijos ir nerasytų nieko prieš komunistus čia Amerikoje. Ot ir vėl jums "demokratai!" Atrodo, kad mes gyvename viduramžių gadyneje, kur krikščioniai kunigai eretikus ant laužų kepė ir savo tikėjimą prievarta netikėjams bruko. Mes biauřimės ta gadyne! Mes ją vadiname tamsybės amžiais. Tai kodėl musu komunistai mano, kad visi turi likti komunistinės religijos išpažintojai?

Be to, koks spaudos suvienodinimas yra priešingas netik žmogaus laisvei, bet žalingas ir kulturai, todėl prieš tokius "vienodinimus" kiekvienas susipratęs darbininkas, kiekvienas demokratinis redaktorius, kiekvienas lietuvis profesionalas privalo kovoti, o ne remti tokių komunistų sumanymą!

Toks sumanymas yra nedemokratinis, bet reakcinis. Jis turi tikslo suvaržyti pro-

gresyvjė spaudoje savikritikos laisvę.

Redakcijos pastaba: Toji rezoliucija, kuri buvo pasiūlyta ir priimta ALK Massachusetts skyriaus konferencijoje, kalbėjo ne apie spaudos suvienodinimą, bet pagedavo tik švelnesnių santykių tarp pažangiuju laikraščių. Švelnumo reikalauja ir pats kulturingumas. Tik gaila, kad rezoliucijų komisija vėliau tą rezoliuciją iškreipė ir sudarkė.

Telegrama iš Kauno.

Lietuvos valdžia padarė didelių nusileimų Vokietijai.

Lietuvos Pasiuntinybė Washington'e prisuntė mums šitokią "Eltos" telegramą iš Kauno:

Ministras pirmininkas kunigas Mironas gruodžio 23 dieną padarė pranešimą seime, išdėstydami vyriausybės programą. Kalbėdamas apie Lietuvos užsienio politiką jisai pirmiausia kreipėsi į tautą, ragindamas ją susitelkti apie vyriausybės dabartinį metą, kada nepalaužiamas visos tautos pasiryžimas likti laisviems sudaro tikriausią nepriklausomybės garantiją.

Paskui ministeris pirmininkas pasisakė prieš globą iš kitų valstybių pusės ir pabrėžė Lietuvos pastangas gerinti savo santykius su kaimynais, tačiau pridėdamas, kad šitos pastangos nereikia neribotų nuolaidų politikos.

Pereidamas prie atskirų klausimų jisai pranešė, kad netrukus bus priimtas neitralumo įstatymas ir kad dabar jau yra pasirašytas prekybos susitarimas su Lenkija.

Jis taipgi išdėstė kontaktus su Vokietija dėl klausimų liečiančių Klaipėdą. Iš šito pranešimo matyti, kad Vokietijos pagedavimu spaudžiama, Lietuvos vyriausybė jau yra padariusi daug didelių nuolaidų ir yra Vokietijai pasiūliusi bendrai susitarti dėl skubios procedūros Klaipėdos statutui išaiškinti. Vienas Lietuvos vyriausybės narys yra jau pasirengęs vykti į Berlyną, jeigu vokiečių vyriausybė rastų šitą kelionę esant naudinga galutiniam lietuvių-vokiečių santykių išaiškinimui.

Berlyne Prasidėjo Didelė "Išdavimo" Byla

"New York Times" korespondentas praneša iš Berlyno, kad šią savaitę tenai prasidėjo didelė politinė byla, kurioje 3 asmenys esą kaltinami "valstybės išdavimu." Šitokiu kaltinimu pasmerkiami žmonės naciai paprastai kaponai galvas. Vienas kaltinamųjų esąs Ernst Niekisch, žymus nacių. Jisai kaltinamas Hitlerį gavus Vokietijos žmones. Hitleris pasivadinęs "tautiniu socialistu" ir žadėjęs pagerinti darbininkams gyvenimą, o dabar jis tarnauijantis buržuazijai ir militaristams. Niekisch todėl reikalauja, kad buržuazinė Hitlerio diktatūra būtų nuversta, o jos vieton įsteigtas "Ketvirtas Reichas," kur buržuazija būtų visai panaikinta ir padaryta sąjunga su Sovietų Rusija.

Šitas savo mintis Niekisch ligai skelbęs savo laikrašty ir Hitleris nieko jam nesaikęs; bet kuomet jis parašė knygą, kurioje išdėstė savo pažiūras ir pavadino Hitlerį "Vokietijos nelaimė," tada jį policija sučiupo kaip "valstybės išdaviką." Ir gali buti, kad dabar jam bus nukirsta galva.

JAPONŲ IR RUSŲ ŠNIPAI INDIJOJE.

Nesenai Kalkutoje karolauko teismas nuteisė sušaudyti keturis japonus, kurie buvo suimti vagiant karinius ir uosto planus. Nors jie buvo apsirengę kaip paprasti kuli, bet anglų žvalgyba nustatė, kad du iš jų priklauso seniausiam japonų diduomenei, tai vikontas Takajama ir markyzas Simasaki, abudu Japonijos saugumo policijos karininkai. Nežiurint, kad japonų generalinis konsulas stengėsi tarpininkauti, bausmę pakeisti, visi keturi buvo greit po sprendimo sušaudyti. Sąraš su tuo japonų pasiuntinys Londone įteikė britų vyriausybei protesto notą ir podraug atsiprašymą už nemalonų įvykį. Indijos Lauerensas — britų žvalgybos Indijoje viršininkas majoras Bragdon — galėjo būti patenkintas, nes jam pavyko suduoti didelį smugį japonų šnipams Indijoje.

Viešas paskelbimas apie nuteistus šnipus yra priešingas anglų taktikai, bet tuo kart majoras Bragdon turėjo tam tikrus sumetimus. Prasidėjus kinų-japonų karui Indijoje visur knibžda šnipai, labiausia japonų ir rusų. Visuose didesniuose miestuose: Kalkutoje, Bombėje, Simloje, Benarese ir Travankore sutiksi nekalta atrodančius, maloniai besišypsančius japonų kuli. Šitie kuli paprastai buna apsiėngę skarmalais, patarnauja visiškai pigiai, o jeigu ir keliatą mėnesių buna visai be darbo, tai visvien pragyventi turi iš ko. Mažiausiai dešimtis iš šimto šitų kuli yra japonų generalinio štabo karininkai, japonų aristokratai.

Lygiagrečiai dirba rusų agentai, kurie gauna nurodymus iš Taškento. Jie dirba ne tiek prieš britus, kiek seka konkurentus japonus. Afganistane ir Indijoje dažnai jų tarpe suvedamos trumpos sąskaitos.

Praejus dviem dienom po keturių japonų sušaudymo majoras Bragdon sėdo mažan pakraščiu laivan "Thorby," kuris važiuavo į Mandaleį.

"Thorby" priklauso Scindia Steam Navigation bendrovei, tai yra tokiai bendrovei, kurios laivais joks anglas, rasinė garbės sumetimas, niekad nevažiuodavo Majoras Bragdon nesisavadauto tais išdidžiais jausmais, nes jautė, kad laive turi kas tū įvykti.

Kelviųjų tarpe buvo daugybi japonų kuli ir viena graži mahometonė iš Turkestano. Antrą kelionę naktį tarp gražios mahometonės ir vieno japonų kuli, įsibrovusio į jos kabiną, įvyko susišaudymas. Moteris jau buvo negyva, kada majoras Bragdon atėjo kabinon sumiuti japono.

Mandaleį mieste japoną perdavė nubauti, o spaudos atstovams majoras Bragdon paaiškino, kad nežinomas japonų kuli stengėsi apvogti vieną moterį, o jai pabudus nušovė. Bet jisai pasakė labai mažai, palyginti su tuo ką žinojo. Sekančią dieną japoną teisė. Japonas atsisakė nuo parodymų ir nesisakė savo pavardės. Jį nuteisė mirti ir tuoj pakorė. Japonų konsuliui nebuvo apie tai pranešta, kaip paprastai yra priimta. Tik už savaitės sužinojo apie tai konsulas ir painformavo Tokio. Šiuo kart Tokio priėmė naujieną tylėdami ir be protestų.

Nušauta moteris buvo geriausia rusų agentė Taškente, kurios žinioje buvo visa eilė rusų šnipų. Nežinomasis vargšas kuli buvo ne kas kitas, kaip pulkininkas Sasagava, japonų Indijos šnipų sefas. 1925 ir 1926 m. pulk. Sasagava dirba drauge su japonų šnipų karaliumi generalu Doihara Mongolijoje, nuo 1927—1932 m. keliauja kaip kiniečių silko pirklys per Rytų Turkestaną, du metus nežinia kur pražyvis 1935 m. pasirodo Singapore. Jo domėjimasis uosto įrenjimais atkreipė anglų dėmesį, bet jisai spėjo išvažiuoti Japonijon, kad asmeniškai pačiam mikadui padaryt pranešimą.

Pasinaud o d a m i laivo "Thorby" tragedija anglai iš karto atsikratė dviem labai pavojingais priešais patys neprikisdami nei piršto.

RAŠTAI APIE KLAIPĖDOS KRAŠTĄ.

Iš Generalinio Lietuvos Konsulato New Yorko mums prisiųsti paminėti keturios brošiūros Klaipėdos Krašto klausimais, butent:

Mažoji Lietuva Vokiečių Mokslo Šviesoje, parašė Pov. Pakarklis, išleido Socialinių ir Politinių Mokslų Institutas Kaune. Šitoj knygutėj autorius parodo, kaip vokiečių mokslininkai tempia ant savo kurlpalio istoriją ir geografią, norėdami įrodyti, kad Klaipėdos kraštas yra nuo pat savo padzios vokiečių kraštas, o lietuviai tenai atėję tik vėliau, ir gaves žemės iš vokiečių malonės kolonizavosi. Šitai vokiečių mokslui daug padėjęs ir lietuvių kalbininkas prof. Buga, kuris parašė knygutę "Aisčių Praeitis" ir įdėjo net žemėlapi, kad vietų pavadinimais įrodžius, jog tose vietose, kur dabar gyvena lietuviai, seniau buvo gyventa tai prūsų, tai kurlsių, tai aisčių, tik ne lietuvių. Šitą musų patrioto Bugos knygelę vokiečiai dabar net mokyklose vartoja, kad įrodžius, jog lietuvių Klaipėdos krašte yra atėjūnai.

Klaipėdos Krašto Ukis, 20 puslapių knygelė, parašė V. Sidzikauskas, išleido Soc. ir Polit. Mokslų Institutas Kaune. Knygelės turinį pasako antgalvis.

Vokiečiai apie Mažąją

Lietuvą, 20 puslapių skaitymo, parašė Pov. Pakarklis, išleido Soc. ir Polit. Mokslų Institutas Kaune. Čia parodyta, kaip pasikeitė vokiečių mokslas apie Klaipėdos krašto gyventojus: seniau jų istorikai aiškindavo, kad Klaipėdos lietuviai yra žiliausios senovės gyventojai, o dabar jau skelbia, kad lietuviai, tai svetimai atėjūnai Klaipėdos krašte.

Savo Juros Sargyboje, V. Sidzikausko parašyta ir Saulių Sąjungos išleista 36 puslapių brošiūra. Čia nušviesta, kaip Klaipėdos Kraštas buvo išvauduotas iš vokiečių rankų ir prijungtas prie Lietuvos. Ko negalėjo padaryti nei Vytautas, nei kiti Lietuvos kunigaikščiai praėit, tą dabar be jokių kunigaikščių padare Lietuvos bernai.

GRIEŽTESNĖ DISCIPLINA NA SOVIETŲ DARBININKAMS.

Maskvos žiniomis, Sovietų valdžia paskelbė naują patvarkymą, kuriou įvedama griežta disciplina darbininkams, ypač tiems, kurie "tingi dirbti." Tokius valdžia vadina "gamybos ardytojais" ir isako dirbtuvių vedėjams, elgtis su tokiais "be pasigailėjimo." Ir valdžios laikraščiai tuoj išgyrė šitą valdžios patvarkymą kaip "tikrą žingsnį į socialistinę ekonomiką."

Suomijos I nimas paskul vaikių laike p didesės sensaci netikėtai pasi nių reikaly Holstis ir taip suomii vyria fašistų partija šie abu svarbi bar plačiai skandinavių suomenėse.

Užsienių re ris Holstis, l Suomijos užs nuo 1936 m pasitraukė d katos ir ma bet Helsinki sluoksniai iš tinių sužinoj jų oficialių i čio pasitrauk išvengiamu lomatijos v esą, Ženevo Sąjungos se spalį 20 d. tus, kuriuos lera, labai aš niai išsitarė Adolfą Hitle mai sužinojo nių reikalų n pareiškė pro vyriausybei i Holstis nebe Vokietijos i pasitikėjimu.

Nors pati apie šį įvyki bet jį patviri gerai inforr dienraštis "U užsienių reik tą žinią atsa kad atsaikinai formalus užginėjama, čio silpnos anksčiau buv jo galima Sveikatos m ir dabar pag demisija, k nežiurint į 2 butų dar užs

Holstis bu vo simpatijo ropos demok tybėms ir nie mėgiamas v matinių sfer pasitraukima: butų įvykęs sveikatos, je keičia suomi tikos Suomie Holsčio vieto progresitų i dabar stojo Voionma, lig bos ir pramo socialdemokr narys. Dar ne pasilikęs tose kol kas jis tv terijais. Bet ka vis dėlto, pr čio laikinas cialdemokrat kiai liudija, rjausybėje i sienių politit ir iki šiol, ji naviškos or kurios prisid patingu parl mu.

Suomijos, kurso tesima brežė 5 dien pasitraukimo fašistų parti Pereitų metu vidaus reikal konenas, uki narys, išleido fašistų partit tinus 5 met dengusi "T gos" pavadir ma. Drauge s v 18 laikrašė Helsinki. "Ir uždaryti iš jos skyriai v je.

Tą pačią di kalų ministeri aiškino parlam radiją apie tą

MOTERIMS PASISKAITYT

SI SKYRIŲ TVARKO
M. MICHELSONIENE.

VEŽYS KASMET PA-
PIAUNA PO 2,000,000
ŽMONIŲ.

Ginkla prieš tą pavojų iš-
rado moteris.

Turbūt nėra didesnio žmoniui prieso, kaip vėžio liga. Statistika parodo, kad vėžys kasmet nuvaro į kapus po 2,000,000 žmonių.

Kovai su ta smėkla kol kas yra tik dvi geresnės priemonės — tai Skladaus- kienės-Curie atrastas radiu- mas ir Roentgeno atrasti va- dinamieji X-spinduliai.

Šiomis dienomis Tarptau- tinė Kovai su Vėžiu Sąjun- ga buvo paskelbusi net „tarptautinę savaitę“ ši- tiems atradimams paminėti.

Marijona Skladauskienė (Marija Skłodowska) buvo lenkų tautos moteris. Ji gi- mė Varšuvoj 1867 metais ir studijavo Varšuvos univer- sitetė, kur jos tėvas buvo fi- zikos profesorium. Paskui ji išvyko Paryžiuon mokytis. Čia ji susipažino su Pierre'u Curie, fizikos profesorium Sorbonos universitetė, ir vė- liau su juo susituokė. Todėl pasauliui ji yra geriau žino- ma jau sufrancuzintu savo vardu ir vyro pavarde—**Ma- rie Curie** (įstark: Mari Kiuri).

Savo vyro padedama, ji surado iškasomą iš žemės suakmenėjusio smaloje ir iš- skyrė iš jos smarkiai spin- duliuojantį metalinį ele- mentą, kurį pavadino **radio- mo** vardu.

Ekspperimentai vėliau pa- rodė, kad radioumo spindu- liai naikina vėžio ligą. Bet kadangi radioumo kol kas gamtoje randama labai ma- žai ir ji sunku iš kitų mine- ralų išskirti, tai jis neapsa- komai brangus ir todėl jis da mažai kur vartojamas. Kol kas naudojami Roent- geno atrastais X-spinduliais, kurie pagaminami tam tik- rais elektriniais aparatais.

Kadangi vėžio liga yra paplitusi ir Lietuvoje, kur kasmet nuo jos numiršta apie 3,500 žmonių, tai šita „tarptautinė vėžio savaitė“ buvo plačiai minima ir mūsų tėvynėj. „Lietuvos Žinios“ paduoda apie tai šitokių smulkmenų:

Lietuvos kovai su vėžio li- ga draugija išleido atsišau- kimą ir buvo surengusi rink- liavą. Ukmergėj surengta paskaita, o Kauno universi- tete buvo draugijos iškil- mingas posėdis. Posėdį atid- arė draugijos pirm. prof. Vinteleris. Jis pažymėjo, kad prieš 40 metų Kiuri (Curie) atrado radiumą su jo stebuklingais spinduliais, taip pat Roentgenas savo X- spindulius. Tie jų atradimai padeda nugalėti baisią žmo- nių rykštę—vėžio ligą.

Dr. Mickus, Sveikatos de- partamento direktorius, pa- veikino Kovai su vėžio liga draugiją ir pažadėjo jai mo- dale ir materialę pagalba. Jaminėjo eilę mokslininkų, kurie susirgo ir mirė betir- dami radiumą, nes jis pavo- lingas sveikiems žmonėms. M. Kiuri, radiumo atradėja, taip pat mirė nuo kraujo li- gos, kuri kilo betyrinėjant radiumą.

Su vėžio liga sunkiau esą kovoti, kaip su džiova, nes ji mažai ištirta, nežinoma apsaugojimo priemonių. Kol kas jau pasireiškusi liga gydoma radiumu, roentge- nu ir chirurginėmis operaci- jomis.

Doc. Matulis kalbėjo apie Roentgeno spindulius ir ra- diumo aktingumą. Vaiz- džiai ir įdomiai papasakojo apie X-spindulių ir radio- aktingų medžiagų atradimą, apie Kiuri milžinišką darbą, kurį ji su savo vyru padėjo betirdami radio aktingas medžiagas. Dabar gryo ra- diumo pasaulį yra tik 193 gramai. (Tai reikšia tik apie trečdalį svaro.—Red.) O vienas jo gramas kaštuoja pusę milijono litų. Radiumo spinduliai, kurie taikomi vė- žio ligą gydyti, atsiranda dėl medžiagos spontaniško skilimo. Toliau docentas da- papasakojo apie kitas nepa- prastas radioumo ypatybes.

Prof. Vinteleris papasa- kojo apie pačią vėžio ligą. Vėžio ligos įvairios formos yra gerai ištirtos ir žino- mos, bet priežastys, kurios ta ligą sukelia, dar tebėra nežinomos, nors jos atsira- dimą aiškinančių teorijų y- ra kelios. Vėžys atsiranda

dėl įvairių nuolatinių jaudi- nimų, erzinių: pypko- riams lupų vėžys dėl pypkės i lupą trynimosi, skrandžio vėžys dėl aštrių valgių, nuo- latinio alkoholio gėrimo ir t.t. Esas ir paveldimas pa- linkimas sirgti vėžiu; pav., esą šeimų, kur moterims vis persiduodas palinkimas sir- gti krūtų vėžiu. Norint vėžio išvengti, reikia normaliai gyventi, nesituokti su žmo- nėmis, kilusiais iš šeimos, kurioj sergama vėžiu. Susir- gus vėžiu, tuoj kreiptis pas gydytojus, nes vėžys paga- domas tik pačioj ligos prad- žioj, kol jis tebėra viena- me organe, kol nepateko į kitus.

Prof. Mažylis kalbėjo apie kovos su vėžiu organizaci- ją. Pagal oficialinę statis- tiką, Lietuvoje nuo vėžio miršta 1190 žmonių, tačiau tai netiesa, nes mirimų re- gistracija Lietuvoje yra la- bai netikslė. Jeigu tiek te- mirtų, tai Lietuvoj nuo vė- žio mirimų skaičius būtų mažesnis Europoj. Pagal Vokietijos ir kt. kraštų sta- tistiką skaičiuojant, Lietu- voj nuo vėžio miršta kasmet apie 3,500 žmonių.

Dabar paplitusi nuomonė, kad vėžiu žmonės dažniau serga, atsirado dėl to, kad patobulėjo diagnostika ir žmonės pradėjo ankščiau į gydytojus kreiptis. Iš tikru- jų dažniau žmonės vėžiu ne- serga. Labiausiai paplitęs yra virškinamųjų takų vė- žys (pusė visų susirgimų), paskui moterų lytinių orga- nų vėžys ir kt.

Kovoti profilaktikai su vėžiu neįmanoma, nes neži- nomos jos sukeliančios prie- žastys. Kovoti reikia su jau pasireiškusia liga. Reikia plačiai žmones supažindinti su vėžio ligos pasireiški- mais, kuriuos pastebėję, tu- ri kuo greičiau kreiptis pas gydytojus.

Žmonės kalba, kad vėžys nepagydomas. Tai ne tiesa. Pačioj pradžioj jis pagydo- mas. Bet bėda, kad žmonės leidžia ligai užsisenėti. Da- bar 70 nuoš. žmonių kreipi- siasi pas gydytojus tuomet, kai vėžys labai išbujojęs ir jo nebegalima pagydyti. To- kie žmonės paskui kituose skleidžia paniką, kad vėžys visai nepagydomas.

Vėžys skaitomas nugalė- tas, jeigu po 5 metų nuo gy- dymo nebeprasikartoja.

Čia Rasta Nužudyta Nuoga Mergina.

Margaritos Martinaitės lavonas buvo iškastas į maišą ir įmestas girioje į pelkę.

SCRANTON, PA.

Rado nuoga merginą nu-
žudytą.

Prieš Kalėdas netoli nuo Scrantono buvo rasta miške nuoga mergina nužudyta. Jos lavonas buvo iškastas į maišą, maišas užrištas ir į- mestas į vandenį. Tuoj pa- aiškėjo, kad tai p-lė Marga- ret Martin, 19 metų amžiaus mergina iš Kingstono. Pe- reitą pavasarį ji buvo paba- jus Wilkes-Barrių biznio mokyklą ir iki šiol negalė- jo gauti darbo. Bet prieš pat Kalėdas nežinia kas pasau- kė ją telefonu ir pasakė no- rės pasisamdyti ją kaip ste- nografistę. Jis liepė jai atei- ti ir susitikti į vienoj gatvių kertėj. Jo pavardė esanti „Mr. Williams.“

Mergina išbėgo šokinėda- ma džiaugsmu ir prižadėjo motinai tuojau sugrįžti. Tas „Mr. Williams“ sakėsi atvešiąs į automobilium at- gal ir jos namus ir čia pasi-

kalbėsią apie darbą.

Bet išėjo valanda ir kita, o mergina negrįžo. Lyg ir nujausdama kokią nelaime, motina pranešė apie tai po- licijai. Prasidėjo merginos paieškos. Bet nebuvo jokių pėdsakų. Tik po kelių dienų vaikai statydami gi- rioje sląstus muskvebriams gaudyt pastebėjo vandenį kažin koki maišą ištraukę jį pamatė, kad maiše nuoga mergina. Tai buvo netoli nuo Tunkhannocko, bet 30 mylių nuo Kingstono, iš kur mergina buvo išvežta.

Jos drapanų niekur arti nebuvo. Kunas buvo visas apdraskytas, kas liudija, jog mergina sunkiai kovojo ir gynesė. Ant galo ji buvo pasmaugta. Ant jos kaklo likę aiškūs žmogžudžio pir- stų ženklai. Apatinė pilvo dalis buvo peiliu perpiauta. Policija mano, kad tai bus lytinio pasiuotėlio darbas.

Pranas Shuklis.

ISPUDŽIAI IŠ BUVUSIO MOTERŲ SUVAŽIAVI- MO SOUTH BOSTONE.

Gruodžio 11 d. man teko dalyvauti Naujosios Angli- jos lietuvių moterų suvažia- vime South Bostone, todėl noriu pasakyti, kaip jis man išrodė.

Visų pirma reikia atsi- minti, kad panašaus suva- žiavimo ir jokio kito savys- tovaus veikimo tarp lietuvių moterų senai jau nebuvo. Nors kai kuriose kolonijose yra įvairių moterų draugijų ir klubų, bet apie žymesnę jų darbuotę spaudoje ne- daug matosi žinių. Kai pa- žiuri į anglų spaudą, tai mo- terų veikla pas juos išvysty- ta labai plačiai ir apima vi- sokias gyvenimo sritis. Pas juos matom didelės moterų organizacijos, federacijos, kurios rūpinas sveikatos rei- kalais, mokyklų klausimais, ekonomijos bei politikos veiksmais ir kitais dalykais. Ačiu šitokiam savo veiklu- mui, amerikiečių moterų yra jau užėmusios svarbias pozicijas valstybės ir visu- menės gyvenime.

Mūsų lietuvių moterų iki šiol buvo nuo šitokio judėji- mo atsilikusios. Tačiau tē- mydama šį pirmutinį Nau- josios Anglijos lietuvių mo- terų sąryšio suvažiavimą galėjau pastebėti, kad jau ir mūsų seserys mėgina eiti tinkama kryptimi. Delega- cių tarpe čia galima buvo pastebėti įvairių pažiūrų at- stovių, tačiau visos sutarti- nai svarstė bendrus savo reikalus ir nustatė planus tolimesnei veiklai. Žiurint iš šalies, visa tai darė jauką ir džiuginantį įspūdį.

Suvažiavimui pasibaigus, 4 val. popiet buvo koncer- tas, kuris pavyko labai ge- rai ir Bostono publika gavo

progos susipažinti su nau- jomis mūsų artistėmis Lat- viutės ir Ramanauskiutės asmenyse. Pirmoji jau gana toli pažengus dainavime ir publikos neapvydė. Rama- nauskiutė čia yra da jauna dainininkė, bet ir ji turi gra- žų ir stiprų balsą, ir iš jos galės išeiti pirmieji daini- ninkė. Gražiai taipgi pasi- rodė ir Bostono artistės, kaip Rudokiutė, šokikė Švedaitė ir Harmonijos grupė.

Po koncerto buvo bankie- tas, kuris taipgi gražiai pa- vyko. Buvo kalbų ir p-lė Latviutė sudainavo porą dainų. Ispanijos lojalistas surinkta \$27 aukų. Brookly- niutė K. Petrikienė pasakė atatinkamą kalbą. Ji kalbė- jo ir suvažiavime.

Bendrai imant, šitas mūsų moterų sąskirdis padarė į mane labai malonų įspūdį. Reikia palinkėti joms ir to- liaus darbuotis šita krypti- mi. Jų sąryšis galėtų taipgi veikti ir su Amerikos Lietu- vių Kongreso Mass. valsti- jos apskrėčio skyriumi.

Tai gi, geriausios joms kloties!

„Keleivio“ Skaitytoja.

IŠ LAWRENCE'O MOTE- RŲ KLUBO VEIKLOS.

Lawrence, Mass.—Gruo- džio 4 dieną įvyko vietos Lietuvių Moterų Piličių Klubui metinis susirinki- mas, kur buvo renkama ir valdyba 1939 metams. Ka- dangi visos buvusios virši- ninkės apsiėmė dirbti Klubi- bui ir toliau, tai visa senoji valdyba ir buvo užgirta. Ji susisėda iš šių veikėjų: pir- mininkė, V. Kazlauskienė; vicepirmininkė, B. Žiuriau- lienė; protokolų raštininkė, A. Markevičiūtė; finansų raštininkė, R. McDermott; išdininkė, R. Černiauskaitė;

Smetonos „Kavaleriai“ Susiniovė.

Mūsų skaitytojai bus jau girdėję apie p. Visuomį-Sid- lauską, kuris skelbia naują tautininkų tikėjimą—„Vi- suomybę.“ Šitas lietuvišku- jų fašistų „Kristus“ (kiti jį vadina „tautiškuoju Mai- žium“) yra jau pasižymėjęs kaip atkaklus demokratijos priešas ir karštas smetoniš- kos diktatūros gynėjas. Da- bartiniu laiku jisai gyvena Californijoje, Los Angeles mieste, kur taip pat gyvena ir kitas Smetonos „kavalie- rius“, tulas Julius Bielskis. Nors abudu garbina Smeto- nos diktaturą ir abudu me- daluoti, bet tikybės klauši- mu nesusitaiko; Visuomis skelbia lietuviams savo „Vi- suomą“ ar „Visuomybę“, o Bielskis yra Romos katalikų klerikalas. Dėl to tarp šių dviejų „asabų“ Los Angeles mieste pasidarė aštrus kon- fliktas — tiek aštrus, kad p. Visuomis kreipėsi net į „Ke- leivį“, prašydamas, kad mes duotume jam vietos atsi- kirsti prieš savo oponentą.

Manydami, kad mūsų skaitytojams gali būti įdo- mu apie jų ginčą pasiskai- tyti, mes paduodam čia p. Visuomio-Sidlausko raštą žodis-žodin. Štai jis:

Protestuoju prieš šmeižiką
Dr. J. Bielskį.

Vietos (Suprask: Los An- geles, Cal.—Red.) inteli- gentas, lietuvis p. Antanas Nykunas (Nick), paskolino ir po mėnesio, 10 rugpjūčio dienas laiškų, dovanojų man savo rašomąją mašinė- lę. Po to aš 5 savaitėms bu- vau kelionėje ir grįžęs likau kai kurių lietuvių užsipul-

izdo globėjos, R. Fitzgerald ir H. Navadauskaitė; mar- šalka, O. Molienė; ligonių komitetas, M. Petrukevičienė ir E. Morkevičienė.

Sergančioms klubo na- rėms nutarta išreikšti užuo- jautą pinigineis paramos. Mirusiai narei nutarta skirti \$5 ir jos šeimynai \$3; sergančiai narei nutarta duoti \$1.50.

Buvo išklaustas raportas iš buvusių vakaruškų. Pa- lios, kad tos vakaruškos gerai pavyko; nors vakaras buvo lietingas, žmonių pris- rinko daug ir Klubui liko pelno. Prie pelno padidini- mo prisidėjo darbininkės, kurios netik darbavosi, bet ir savo pagamintų valgių at- sinešė.

Susirinkimui pasibaigus, buvo bankietas. Bankieto metu dainavo moterų Glee Club. Be to, buvo ir kalbų. Narės gerėjosi bankietu ir reikšė pageidavimą, kad Klubas visuomet taip veiktų.

Sekantis susirinkimas į- vyks 5 sausio.

A. Markevičiūtė.

tas: Kam aš pasisavęs pasi- skolintą rašomąją mašinė- lę?! Taip tvirtinęs, remda- masis neva p. Nykuno žo- džiais, Julius Bielskis tauti- ninkų piknike San Pedro. Tą biau ru prasimanymą aš pats išgirdau sklindant ki- kam piknike. Kreipiausi į ad- vokatą Joseph Lewis (403 W. 8th st., suite 321). Šis laiškų pareikalavo iš Biels- kio pasiaiškinimo. Tojo ad- vokatas H. Duque atsakė, kad kaltinamasis neprisipa- rįsta kaltę. Mano advoka- tas mielu noru vestų bylą, bet, einant Californijos ista- tymais, aš turėčiau duoti teismui \$500.00 užstato. Jų neturėdamas, užvesti bylos negaliu. Lankiusis čia ke- liauninkas Vincas Uždavi- nys sakėsi minėjęs Bielskiui reikala likviduoti; tas nuty- lėjęs.

Pastaruoju laiku man te- ko patirti, kad Bielskis jau senai stengiasi nustatyti prieš mane vietos lietuvių. Tuoj tik man atvažiavus į Los Angeles (V. 22 d.) jis tautininkų susirinkimą, per- spėjęs neturėti su manim, kaippo religiniu atskalonu, jokių reikalų. Vėliau palei- do gauda, buk aš chieagie- čių piknike nuogas priėjęs prie svečių stalo!...

Blogo nusistatymo prieš mane Bielskis bus pasiėmęs iš mano seno „bičiulio“ Si- mucio, kunigino „Draugo“ redaktorius, ar ir kun. Kru- šo, su kuriais jis matėsi Chi- cagoj gaudamas iš Lietuvos konsulo Gedimino ordina- tuo laiku, kai aš rengiaus keliauti sičion. Bielskiu pik- to link manęs nusistatymo nežinodamas, rašiau jam laišką, apturėjau mandagų atsaką, dalyvavau jo pager- bimo ordino gavimo proga, šnekėjau su tuomet į pikni- ke prie Ventura bulvaru. O buta veidmainio! Vieni lai- kų jį klerikaliu, kiti laisva- maniu, treti tautininku. Žmogus nešioja daktaro (bene juris?) laipsnį, turi neblogą tarnybą ir pasirodo, ilga liežuvi...

Apgynimui savo garbės nebeturėdamas kitokio ke- lio, kreipiuos į spaudą, ma- loniai prašydamas visų re- daktorių persispasindinti šį mano protestą. Liudininkų turiu apšiai ir už turinį imu atsakomybę.

Visuomis—D. Sidlauskas,
450 W. 84th st.,
Los Angeles, Cal.

DR. MARGERIS

Gdytojas ir Chirurgas

Valandos: nuo 10 ryto iki 2 p. p.
ir nuo 6 iki 8:30 vakaro.
Sventadieniai: 10 iki 12 diena.

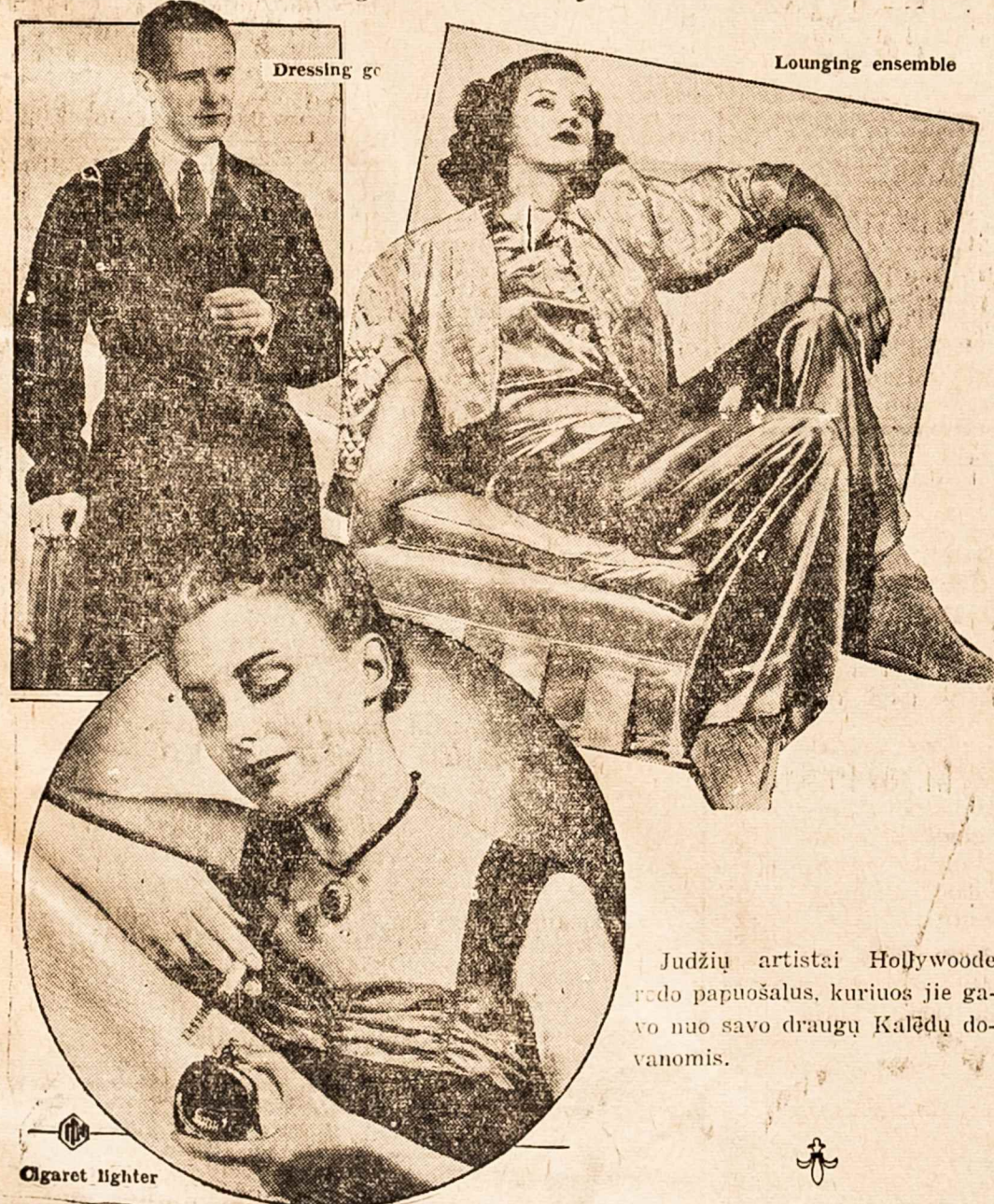
3325 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.
Tel. Boulevard 8483

Ji Apiplėšė Chicagos Banką.

Čia parodyta Mrs. Mary Schuch, 36 metų amžiaus moteris, kuri atėjo į vieną Chicagos banką ir, rodydama dvi ma- žutes konkutes, pasakė: „Stai, nitroglicerinas. Jeigu pasi- priešinsit, susprogdinsiu visą banką ir pati žusiu. Dabar duokit greitai \$5,000!“ Ir ji tuos pinigų gavo. Bet juodas policmanas prie durų ją sulaikė. Pasirodė, kad tose konku- tėse buvo ne nitroglicerinas, bet vanduo. Čia parodytos ir tos konkutes. Jos buvo tik apie 3 colių aukščio.

Džiaugiasi Kalėdų Dovanomis.

Judžių artistai Hollywoode rado papuošalus, kuriuos jie ga- vo nuo savo draugų Kalėdų do- vanomis.

Cigaret lighter

KAS GIRDETI LIETUVOJE

(Nuo mūsų korespondentų ir iš Lietuvos Laikraščių.)

Baisi Šeimos Tragedija Panevėžy.

Agronomas K. Kubilius, pralošęs 22,000 litų valdžios pinigų, nuėmė savo sūnų, nušovė žmoną ir pats nusišovė.

Panevėžy įvyko baisi Panevėžio apskr. apgomo K. Kubiliaus šeimos tragedija. Pralošęs apie 22,000 litų Žemės ūkio rūmų pinigų, Kubilius išžudė savo šeimą ir pats nusišovė.

Penkerių metų amžiaus savo sūneliui Kubilius į koją įšvirškęs kulkosvaidį nuodų ir sunus mirė. Po to jis vietoje nušovė savo žmoną ir ant jos lavono pats nusišovė. Kubilius su žmona rasti jau negyvi, o apnuodytas sūnelis mirė vėliau.

Agronomas Kubilius savo laiku tarnavo Lietuvos atstovybėje Berlyne.

Po to jis kurį laiką tarnavo Klaipėdos gubernaturoje agronomijos referentu. Iš Klaipėdos perkeltas į Panevėžį apskrities agronomu.

Prieš kelią metų buvo irgi kilę nesusipratimų dėl pinigų trūkumo, bet tie trūkumai, nekeliant jū viešumon, buvo likviduoti. Tačiau Kubilius ir po to savo asmeniško gyvenimo nesutvarkė — azartiškai lošė kortomis iš pinigų. Kortos privedė ir prie tragiško visos šeimos galo.

DĖL NELAIMINGOS MELIES VISOKIE NEMALONUMAI.

Kaunietė Adelė Bodaškaitė praėjusiais metais Balbieriškio miestelyje vaikščiojanti su draugais St. Kapčinskui iš užpakalio pylė kulkosvaidį į galvą ir vos neišplėkino akių; drabužius taip pat apdegino; sau ant veido Bodaškaitė tus rugšties taip pat užstieškė ir apsidegino.

Kapčinskas nusikundė policijai, prasidėjo kvota, tardymai ir Bodaškaitė patraukta tieson.

Kaltinamoji tvirtina, kad ji su Kapčinsku draugaujanti nuo 1933 metų, jis buvęs pradžioje ją vesti, buvusios jau surengtos ir vestuvės, bet Kapčinskas pabėgęs. Tai dar nieko, bet blogiausia, kad jis iš jos išviliojęs pinigų: išviliojęs apie 7,000 litų, o paskui pradėjęs šmeižti.

Kapčinskas aiškinos, kad jis pinigų iš Bodaškaitės neviliojęs, o ji pati jam davusi, vienasys nematant į kišenę 50 litų įkišus.

Kauno apygardos teismas Bodaškaitę pripažino kalta ir nubaudė vienu mėnesiu kalėjimo lygtinai, bet nubaustoji prašo Rumus ir nuo tos bausmės atleisti.

ARKLIU NEVALIA KAMUOTI. BET DARBININKUS GALIMA.

Šiomis dienomis grupė Mariampolės darbininkų kreipėsi į atitinkamą įstaigą, prašydami daryti žygį, kad būtų sumažintas nustatytasis miltų maišų svoris. Anksčiau maišas miltų svėrė 4 pudus, o dabar pakeltas iki 5 pudų, ir aišku ne kiekvienas darbininkas tokį miltų maišą pajėgia kilnoti. Dažnai tenka matyti, kad policija rašo protokolus arkliams, kad jie per daug apkrauti, tačiau nėra atsikimimų, kad protokolus būtų rašomas darbininkams už per sunkių maišų kilnojimą. Darbininkai pageidauja, kad miltų ir cukraus maišų svoris neperviršytų bent 80 kilogramų (4 pudų), nors jis galėtų būti žymiai mažesnis.

NEPATENKINTAS 3 PAROMIS AREŠTO, GAVO 3 MĖN. KALĖJIMO.

Šiomis dienomis Kauno apygardos teismas sprendė charakteringą dviejų mėsinių bylą.

1932 m. Kaune, Kapinių gat., pil. P. Bankauskas vėžė sumušę P. Mudrovą.

Mudrovą Bankauską apkundė Kauno apylinkės teismui, kuris Bankauską pripažino kaltu ir nubaudė 3 paromis arešto.

Bankauskas apylinkės teismo sprendimą apskundė apygardos teismui. Apygardos teisme sprendžiant Bankausko apeliaciją paaiškėjo, kad Bankauskas Mudrovą sunkiai sužalojo ir ši byla sprendina apygardos teismo, todėl apygardos teismas apylinkės teismo sprendimą panaikino ir bylą perlavė prokurorui. Prokuroras pavedė tardytojui padaryti tardymą.

Bankauskas buvo patrauktas tieson už sunkių kūno sužalojimą ir suimtas. Ligi eismo jis išsėdėjo kalėjime.

Apygardos teismas jį pripažino kaltu ir nubaudė 3 ir pusę mėnesiais kalėjimo, bet įskaitė ir bausmę ligi teismo atkalėta laiką ir iš kalėjimo paleido.

KAUNE NEGALIMA GAUTI NAKVYNIŲ.

Neseniai į Kauną atvyko iš provincijos didesnis skaičius ugniagesių, kurie čia lanko specialius ugniagesybos kursus. Šie ugniagesiai nei pensijonuose, nei viešbučiuose kambarių jokių būdu negalėjo gauti. Kauno miesto savivaldybė juos teko patalpinti ekskursijų stotyse. Todėl dabar ekskursijų aprūpinimas butais bei nakvynėmis Kaune beveik visai neįmanomas.

VAGIA VAISINIUS MEDŽIUS IS SODŲ.

Ukininkas A. Bubelė užsodino naują sodą, bet jam pradėjo vogti obelaites. Jis tai pradėjo pats sekti ir pamatė netoli jo medelyno moteriškę. Priejus arčiau moteriškė pradėjo graudžiai aimanuoti, kad labai skauda pilvą ir todėl atsėdusi pasilsėti. Ukininkui pasisalinus ji pradėjo labai greitai bėgti ir sutiko seniuną, kuris ją sulaukė. Moteriškė ateidavo vogti net iš kito valstiaus.

Reikalauja Francuzijos Žemių.

Čia matome Italijos fašistų studentų demonstraciją Milane. Jie reikalauja, kad Francuzija atiduotų italams Tunisiją, Korsiką, Niciją ir Savoją, kurios kitąsyk prigulėjo Italijai.

VAGIS KASĖ DRAUGAM DUOBĖ, BET PATS Į JĄ ĮKRITO.

Jurgis Karvelis, atlikdamas už vagystę 4 metų kalėjimo bausmę, vieną syk išsišaukė į Kauno kalėjimą kriminalinę policiją ir jai pasakojo, kad 1936 m. su savo draugais Jonu Kulviu ir Vladu Drangeliu (vienas bausmas už žmogžudystę, antras už vagystes) Dotnavos akademijoje pavogė kelis kastuvus, paltus ir kitokių daiktų ir pėsti ėję per Kėdainius, Jonavą ligi Kauno, pakelėse vogtus daiktus pardavinėdami. Kadangi Dotnavoje tokia vagystė tikrai buvo, tai pradėta tardyti.

Kulvicas ir Drangelis gynėsi, sako, kad Karvelis juos skundžias iš keršto ir piktumo.

Dėl stokos įrodymų prieš Drangelį ir Kulvicą byla nutraukta, o Karvelis, remiantis jo prisipažinimu, patrauktas kaltinamuoju ir dabar Kauno apygardos teismas jį nubaudė 5 metais sunkių darbų kalėjimo.

KAM KLEBONAS PARDAVĖ SAVO DVARĄ?

Sveikina. — Vietos klebonas prelatus Mac-kas jau pargrįžo dėl Sveikšnos gimnazijos, kurią valstiaus komitetas dabar iš paskutiniųjų gina nuo likvidavimo. Dabar jau visi sužinojo, kad prelatus savo išgytą Klaipėdos krašte Kulių dvarą pardavė magistrui. Dėl šio įvykio labai pasipiktino klaipėdiškiai lietuviai. Juk visiems žinoma, kad vokiečiai visai trukdė lietuviams darbininkams išgyti žemės Jaki dvarą, o magistras neleido jiems ten namelių statyti. Tie patys ponai kelė didžiausią triukšmą dėl to, kad valdžios buvo nusavintas (nors ir didelį atlyginimą sumokėjo) galbas žemės aerodromo reikalams. O kai reikia gauti žemės sklypelį lietuviškai mokyklai, tai vokiečiai visokias pinksles stato. O štai prelatus Mac-kas, kurį kunigai skelbia "lietuviybės apštalų" savo žemės plotus pardavė magistrui. Tai tikrai "pavyzdingas" pasielgimas, kurio lietuviai neturėtų pamiršti.

AR DŽIOVA NEIŠNAIKINS LIETUVIŲ?

"Lietuvos Žinios" rašo: Kai pradėjome atydziau po savo šalį dairytis, tai pamatėme, kad mums ne tik gerų kelių, gero derliaus, geros pramonės nepritenka, bet ir žmonių sveikatos. Gerai apsitvarkiusiose šalyse, kaip Olandija, Danija, Naujoji Zelandija, kasmet iš 10,000 gyventojų džiova miršta 6—4, o Lietuvoje 30—20. Kitur 100-tui gimusių kasmet miršta iki 10 metų amžiaus kūdikių 4—5, o Lietuvoje 12—14.

MARIAMPOLEJ MOKOSI 3,000 MOKINIŲ.

Šiuo metu Mariampolėje veikia 4 gimnazijos, mokytojų seminarija, 2 amatų mokyklos, žemės ūkio mokykla ir kelios pradžios mokyklos. Visose šiose mokyklose mokosi apie 3,000 mokinių.

Ispanijoj Skraido Mirtis.

Ši nuotrauka parodo Ispanijoj fašistų orlaivius mėtant bombas į Valencijos miestą.

6 METAI KALĖJIMO UŽ KAZARMŲ FOTOGRAFAVIMĄ.

Prieš kurį laiką Lietuvoje lankėsi vienas keliautojas aplink pasaulį. Jis turėjo albumą, kuriame padarė įrašus ir kai kurie Lietuvos oficialūs asmenys, jų tarpe burmistras. Tas keliautojas Jonavoj pradėjo fotografuoti kareivines, kur ir suimtas. Tai Hansas Russ. Dabar kariuomenės teismas jį nubaudė šešeriais metais sunkių darbų kalėjimo.

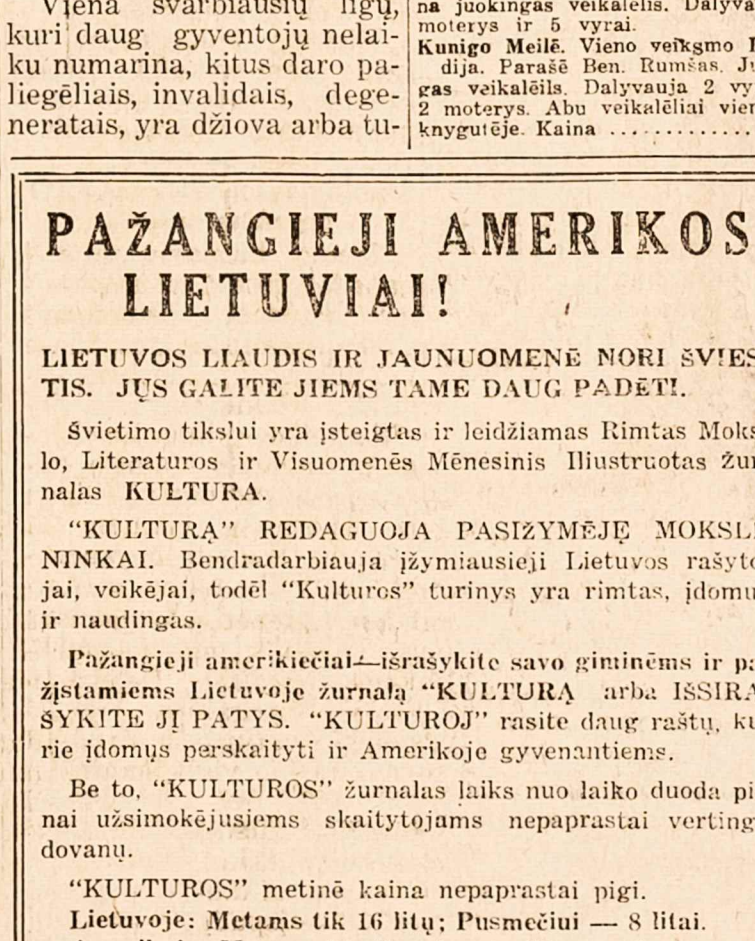
AR DŽIOVA NEIŠNAIKINS LIETUVIŲ?

"Lietuvos Žinios" rašo: Kai pradėjome atydziau po savo šalį dairytis, tai pamatėme, kad mums ne tik gerų kelių, gero derliaus, geros pramonės nepritenka, bet ir žmonių sveikatos. Gerai apsitvarkiusiose šalyse, kaip Olandija, Danija, Naujoji Zelandija, kasmet iš 10,000 gyventojų džiova miršta 6—4, o Lietuvoje 30—20. Kitur 100-tui gimusių kasmet miršta iki 10 metų amžiaus kūdikių 4—5, o Lietuvoje 12—14.

MARIAMPOLEJ MOKOSI 3,000 MOKINIŲ.

Šiuo metu Mariampolėje veikia 4 gimnazijos, mokytojų seminarija, 2 amatų mokyklos, žemės ūkio mokykla ir kelios pradžios mokyklos. Visose šiose mokyklose mokosi apie 3,000 mokinių.

Reikalauja Francuzijos Žemių.

Čia matome Italijos fašistų studentų demonstraciją Milane. Jie reikalauja, kad Francuzija atiduotų italams Tunisiją, Korsiką, Niciją ir Savoją, kurios kitąsyk prigulėjo Italijai.

Kaip Kunigai Kanina Žmones.

Baisogaloj gyvenęs amatninkas Urbonas Antanas su savo sužieduotine nuvyko į kleboniją užsakyti. Klebonas Bitė ilgai egzaminavo jaunuosius iš tikybės. Egzaminai išlaikyti. Kadangi Urbonas prenumeruoja pažangiuosius laikraščius, be to, yra Laisvamanų etinės kultūros dr-jos Baisogalos skyriaus narys, tai klebonas pareikalavo nutraukti ryšius su "bedieviškais" laikraščiais ir įstoti iš laisvamanų draugijos narių tarpo; išstojimą įrodyti turėjo pristatyti jam raštą, be to sąlygų nesutinka duoti šliubą, nors visi jungtuvėms reikalingi dokumentai buvo tvarkoj ir dėl honoraro susitarta. Pateiktas reikalaujamas raštą, klebonas rado jį netinkamą: nebuvo pridėtas antspaudas. Baisogalos laisvamanų skyrius tik nesenai įsikūrė, antspaudas dar nesuskubo įsigyti. Teko mesti visus darbus, važiuoti į Kauną "rašto su antspaudu." Mieste ilgai vaikščioti klausinėta, kol buvo surasta LEKD. centro valdybos patalpa. Nelaimei centro valdybos sekretorius išvažiavo į provinciją su paskaita; jo grįžimo teko laukti ištisą parą. Gavusi "dokumentą," panelė išėjusi susirupinusi, ar tik neatsiras naujų kliūčių. Važiuoti į Klaipėdos kraštą civiliai susituokti, reikia turėti to krašto gyventojų pažymius (o tam reikalinga ten pragyventi 6 mėn.), reikia lėšų, laiko; gyventi "susiėjęs" nenori. Šis faktas komentarų nereikalingas.

"Salomėja", arba kaip buvo nukirsta šv. Jonų galva. Drama viename akte, parašyta garsaus anglų raštininko. Vertėjų kiekvienam perskaityti. 25c.

APIE LAZDIJUS TRUKSTA VANDENS.

Nors ruduo Lazdijų apylinkė buvo šlapias, vis dėl to ukininkų šuliniuose nuo sausos vasaros truksta vandens. Netik gyvuliams pagirdyti, bet ir patiems atsigerti tenka vandenį gabenėti iš tolimų upelių, ežerų ir tt.

TARP NAUMIESČIO IR DEGUČIŲ BAIGIAMAS NAUJAS PLENTAS.

Plento grindimo darbai tarp T. Naumiesčio ir Degučių, Laugalių baigti. Liko sutvarkyti apie 7 kl. vasarkelių, šlaitu ir kit. Visiems nuostabu, kad telefono stulpai daugely vietų atsikūrė grioviuose.

Piršlys Suvadziotas. Vieno veiksmo Komedija. Parašė Ben. Rumšas. Gana juokingas veikalelis. Dalyvauja 2 moterys ir 5 vyrai.
Kunigo Meilė. Vieno veiksmo Komedija. Parašė Ben. Rumšas. Juokingas veikalelis. Dalyvauja 2 vyrai ir 2 moterys. Abu veikaleliai vieno knygučiėje. Kaina 25c.

PAGARSINIMAI 'KELEIVY'

Norint, kad pagarsinimas tilptų GREIT, reikia pridurti garsinimą administracijon nevilau PANED. LJO VAKARO. Sunkiau per paštą, reikia pasiųsti iš anksto, kad pasiektų mus ne vėliau kaip panedėly. Vėliau gauti garsinimai į tos savaitės numerį nespėjama patalpinti.

Norint, kad garsinimas nesusitrukdytų, siųsk su pagarsinimu reikia siųsti ir mokėti.

DRAUGIJOMS rengiant pikniką ar kitokį parengimą, trumpą pranešimą patalpinam už \$1.00. Už didesnius garsinimus skaitoma nuo colio.

Už pajleskojimus darbininkų, parengimus ir kitokius smulkius pranešimus, kaina 2c. už žodį. Stambesniems raidėm atgalvis—15c. extra.

"Keleivio" prenumeratoriams už pajleskojimus giminių ir draugų, kaina 1c. už žodį. Mažiausio pajleskojimo kaina 50c.

Norint pajleskot su paveikslu, reikia pasiųsti fotografiją ir klausiti kainos.
"KELEIVIS," 253 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Fanatikai Užvedė Bylą Prieš Laisvamanų.

Nevarėnai. — Musų apylinkės klerikalai ir jų klapčiukai baisiai nekencia pažangių žmonių ir griebiasi šlykščiai su jų priemonių jiems pakenkti ir nusikrausiti. 1937 m. žaibas sudegino vieno pažangaus ir kultūringo ukininko klijimą su padargais. Klerikalai tuojau pradėjo šaukti, kad tai esanti Dievo bausmė tam žmogui už "bedievybę." Pereitą žiemą tas ukininkas dalyvaavo miško varžytinėse. Čia kunigų tarnai tuojau apspito padegėlį ir pradėjo jam priekaišti, kad Dievas jį nubaudęs už bažnyčios nelankymą ir tt. Žmogus samoningai atkirto, kad čia nėra jokia Dievo bausmė, bet gamtos nelaimė, kuri gali kiekvieną ištikti. Jis fanatikams nurodė, kad ir jie ne labai tiki Dievu, jei perka trąšas žemei tręšti, kurios yra "bedievių" išradimas. Sako, jei trąšų nevartočiau, o pasitikėčiau tik Dievu, tai senai bučiau likęs be duonos. Sako, aš tai išbandžiau: viename lauko sklype šventą stovylą pastatiau ir trąšų nebarsčiau. Dievo globoje paliktame plote man nei šėkla negrįžo, o kur trąšų daviau, tai trylikta grūdą gavau. Fanatikams tik to ir reikėjo. Jie tuojau iškėlė žmogui bylą už tikybės šmeižimą ir trina rankas iš džiaugsmo, kad dabar tai tikrai pavyks sunaikinti "bedievių" ūkį ir jį pamokyti. Koks šlykštus jėzuitų seklųjų elgesys, kurie keršto tikslais nesivaržo jokiomis priemonėmis. Tačiau ir tokiais metodais jiems nepavyks sustabdyti laisvosios minties plitimo mūsų apylinkėje.

Meilė, Zenatvė ir Sutikimas Zenatvės Gyvenime.

Psichologijos mokslas ištyrinėjęs, kad linksmas ir meilės, arba nelinksmas ir nemielus zenatvės gyvenimas neįvyksta pagal laimę ar nelaimę, ale pagal žinojimą ir supratimą, paprastų ir saviškų zenatvės ir meilės veiklų. Rašytis DABAR dėl išdėstinių ir pamokinimo.

JOS. F. MATUKAITIS BP. D. 377 South Street, BRISTOL, CONNECTICUT.

PAZANGUS SAVAITRAŠTIS ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

I U. S. A. metams kainuoja \$1.50. Pažinkite Pietų Amerikos lietuvių gyvenimą, išsirasydami "Argentino Lietuvių Balsą." Adresas: "A. L. BALSAS" Casilla de Correo 303, Buenos Aires, Argentina.

Tikėjimų Istorija. Parašė P. D. Chan- tepie de la Sausay, Teologijos profesorius. Vertė lietuvių kalbon J. Lau- kis. Knyga didelio formato, 1086 pusl. su daugybe paveikslų visokių tikėjimų dievų, dievačių, relikvijų, bažnyčių, šventiniųjų ir tt. Gražiausis tvirtaia aparais. Chicago, 1914, pusl. 1086. Kaina \$7.00

GRAZIOS EILĖS, DAINOS IR BALADOS

SIELOS BALSAS

Papuošta daugeliu spalvuotų puikių paveikslų. 223 pusl. didžio, apie 150 įvairių eilių, tinkamų deklamuot viešuose susirinkimuose.

PALINKSMINS JUSŲ LAISVAS NUO DARBO VALANDAS.

Knygoje yra trijų rūšių eilės: TAUTISKOS, ŠEIMINISKOS IR DARBININKISKOS. Tai gražiausia ir turtingiausia eilių knyga lietuvių kalboje. KAINA TIK \$1.00. Audimo apdarais \$1.25.

Kiekvienas turėtų papuošti savo knygyną minėta knyga. Kiekvienas nusipirkęs tą knygą pasidžiaus. Pinigus geriausia siųst "Money Orderiu". Popierinius galima siųsti tiesiog paprastam konverte, bet reikia aiškiai užrašyti savo ir "Keleivio" adresą ir nepamiršt prilipti už 2c. markę.

"KELEIVIS"

253 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

PAŽANGIEJI AMERIKOS LIETUVIAI!

LIETUVOS LIAUDIS IR JAUNUOMENĖ NORI SVIETIS. JŲS GALITE JIEMS TAME DAUG PADĖTI.

Svietimo tikslui yra įsteigtas ir leidžiamas Rimtas Mokslo, Literatūros ir Visuomenės Mėnesinis Ilustruotas Žurnalas KULTURA.

"KULTURĄ" REDAGUOJA PASIŽYMEJĘ MOKSLININKAI. Bendradarbiauja įžymiausi Lietuvos rašytojai, veikėjai, todėl "Kultūros" turinys yra rimtas, įdomus ir naudingas.

Pažangieji amerikiečiai—išrašykite savo giminėms ir pažįstamiems Lietuvoje žurnalą "KULTURĄ" arba IŠSI- RYKITE JĮ PATYS. "KULTUROJ" rasite daug raštų, kurie įdomūs perskaityti ir Amerikoje gyvenantiems.

Be to, "KULTUROS" žurnalas laiks nuo laiko duoda pilnai užsimokėjusiems skaitytojams nepaprastai vertingų dovanų.

"KULTUROS" metinė kaina nepaprastai pigi. Lietuvoje: Metams tik 16 litų; Pusei metų — 8 litai. Amerikoje: Metams \$4; Pusei metų \$2. Adresas:

ŽURNALAS "KULTURA"

ŠIAULIAI, Tilžės gat. 153, Lithuania.

ANGLŲ-FRANCUZŲ FRONTAS PRIEŠ DIKTATORIUS

Anglija ir Francuzija žada būti 1939 metais daug stipresnės ir drąsesnės prieš diktatorius. Kaip Londone, taip ir Paryžiuje per Naujuosius Metus skambėjo tas pats obalsis: "Taika, bet ne už bet kokią kainą." Francuzų ministeris pirmininkas Daladier pasakė savo partijos žmonėms, kad jis neužleisias niekam nei colio francuzų teritorijos. Tai buvo pasakyta Italijos adresu. Tuo pačiu metu Francuzijos ambasadorius Francois-Poncet Romoje irgi pareiškė, kad Francuzija gins kiekvieną sprindį savo žemių višomis savo jėgomis ir niekam jų neužleis.

Gi Anglijos premjeras Chamberlainas, sakdamas Naujiems Metams prakalbą, padarė panašų įspėjimą Vokietijos militaristams. "Didžioji Britanija nenusilenks jokiam smurtui," sakė jisai.

ČEKOSLOVAKIJOS UŽDARYTAS ANTI-HITLERINIS LAIKRAŠTIS.

Šiomis dienomis Pragoj tapo uždyrtas "Prager Presse," vokiečių kalba laikraštis, kurį buvo įsteigęs 1920 metais buvęs prezidentas Beneš. Uždyrtas jis dėl to, kad jo redaktorius Wolfgang Brettholz paskelbė slapto dokumentus, parodančius, jog Žiudetų vokiečių vadas Henlein buvo apmokamas Hitlerio šnipais ir už Vokietijos pinigų kėlė Čekoslovakijoje triukšmą. Dabar Wolfgang Brettholz nori atvykti Amerikon.

FANATIKAS MIRĖ BE PASNINKAUDAMAS.

Šį panedėlį Tennessee valstijoje mirė Jackson Whitlow, 46 metų amžiaus religinis fanatikas, kuris sunaikino savo sveikatą per ilgą laiką pasninkaudamas. 1937 metais jisai atsisakė valgyti, pareikšdamas, kad "ponas Dievas liepė man pasninkauti." Ir per 52 dienas jisai nieko nevalgė. Jis būtų jau tuomet numiręs, jeigu daktarai nebūtų jam prievarta maisto įleide. Per tą laiką jisai neteko 47 svarų svorio. Po 52 dienų jis pareiškė, kad "ponas Dievas" vėl leidė jam "pilvą patenkinti" ir jis pradėjo gerti naminių vynų. Vėliau kai kada nušaudavo ir išsivirdavo voverę. Gyveno kalnuose pastatytų būdų, kaip tikras "pustelninkas." Ir dažnai vis marindavo save badu. Pagaliau tiek nusilpo, kad kaimynai rado jį nebegyvą.

AUTOMOBILIŲ PRAMONĖI REIKIŠIA 250,000 DARBININKŲ.

Automobilių fabrikantai pranašauja, kad 1939 metais jų gamyba tiek pakilsi, jog reikės samdyti da 90,000 darbininkų, o kitos pramonės, kurios gamina automobiliams reikalingus daiktus, kaip plieno, gumos, stiklo, dažų ir daug kitų, turėsiančių samdyti da apie 150,000 žmonių, taip kad iš viso automobilių gamybai 1939 metais reikės apie 250,000 naujų darbininkų.

KANADOJ SUDEGĖ MOTINA SU 4 VAIKAIS.

Apie Naujus Metus Kanadoj buvo dideli šalčiai. Winnipeg mieste temperatūra nukrito 25 laipsnius žemiau zero. Besišildant žmonėms visokiais būdais, Robsonų namuose kilo gaisras. Namai užsidegė jau visiems sumigus, todėl Robsonienė su keturiais vaikais žuvo ugnį, o tėvas su dviem kitais vaikais išsigelbėjo.

VAGIS PATAIKĖ Į VEDANČIĄ SRIUBĄ.

Oakland, Cal. — Prieš pat Kalėdas jaunas vagis nakties laiku norėjo apvogti restoraną. Išėmęs užpakalinį langą jisai prisirišo virvę ir nušliaužė į žemyn, manydamas atsistosias ant grindų. Bet pataikė tiesiai į didelį katilą, kuriame virė sriuba sekanciai dienai. Jis tiek susišutino, kad ir pabėgti negalėjo. Dabar jis policijos rankose.

DEPRESIJA KAINAVO 132 BILIONŲ DOLERIŲ.

Washingtono surinktomis žiniomis, prasidėjusi 1929 metais depresija kainavo Jungtinėms Valstijoms apie \$132,000,000,000.

Washingtono surinktomis žiniomis, prasidėjusi 1929 metais depresija kainavo Jungtinėms Valstijoms apie \$132,000,000,000.

Vietinės Zinios

Marė Juodaitytė pateko bėdon.

Marė Juodaitytė (Youdites), kuri gyvena South Bostone ant Third streeto, ir tula Rita Hamiltonaitė iš Dorchesterio buvo nuteistos Chelsea teisme po 6 mėnesių kalėjimo ir užsimokėti po \$20 už svetimo automobilio sugadinimą. Bet mergaičių advokatui prašant, teisėjas nusileido ir kalėjimo bausmę padėjo "on probation," o vietoj atlyginimo po \$20 už mašinos sudaužymą, liepė užmokėti tik po \$10 pabaudos.

Policija liudijo, kad Juodaitytė su Hamiltonaite susitiko Revere saliuose tula Horganą ir paprašė, kad jis atvežtų jas savo automobiliu į South Bostoną. Tas sutiko. Pakelė jos paprašė, kad jis sustotų prie vienos kepyklos ir nupirktų joms pyragėlių. Kai tas įnejo kepyklon, merginos jį paliko ir nuvažiavo jo automobiliu vienos pačios. Automobilis buvo sudaužytas.

Merginos teisme aiškino si kitai. Girdi, joms sėdint automobiliuje ir laukiant savo "frento" su pyragėliais, atėję du vyrai ir atvežę jas tuo automobiliu į naktinį klubą Bostone, o paskui atvežę jas į South Bostoną.

Kas naktimis su nepažįstamais daugosi, tas visuomet gali tikėtis nesmagumų.

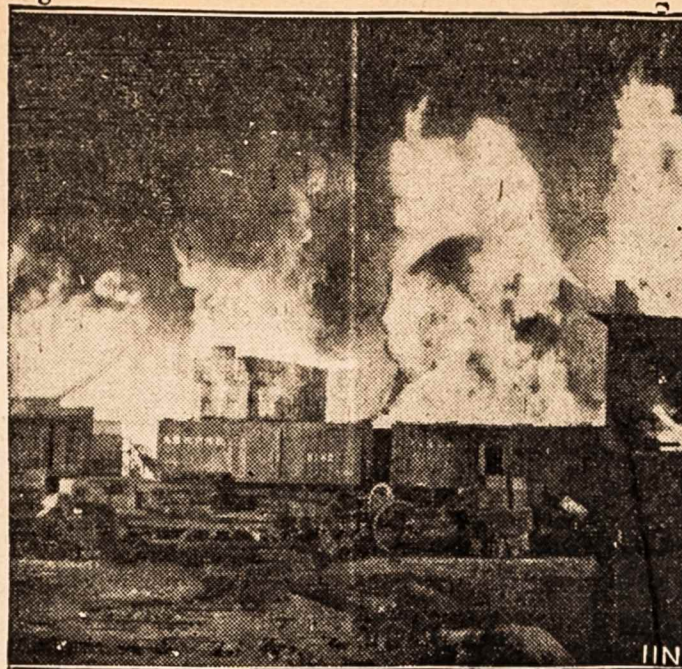
Išeinant iš bažnyčios pramušė moteriškai galvą.

Išeinant iš Romos katalikų šv. Bernardo bažnyčios, kur randasi prie Gallivan bulvario, Dorchester, šio panedėlio vakarą buvo užpulta ir skaudžiai sužeista Helena Porterienė, 30 metų amžiaus moteriškė. Žmonės, kurie matė šitą įvykį, sako, kad prie bažnyčios durų stovėjo prisiglaudęs kažin koks vyras. Kaip tik moteris išėjo iš bažnyčios, jisai išsitraukė iš po skverno didelį "renginį" (raktą muterkoms sukti) ir krito jai galvon. Moteris apsiplė kraujais ir susmuko, o tas vyras nubėgo. Moteris buvo nuvežta pas daktarą, kur pasirodė, kad jai perskelta galva. Jos vyras tuo tarpu buvo namie.

Hurley'o "prezentai" nelegalūs.

Išėdamas iš tarnybos, buvęs Massachusetts gubernatorius Hurley pakėlė savo sėbrams įvairiuose valstijos departamentuose algas. Bet valstijos prokuroras Deverpatvarkė, kad šitie Hurley'o "prezentai" yra nelegalūs ir todėl jo sėbrai padidintų algų negali gauti.

GAISRAS JUDOMIEMS PAVEIKSLAMS.

Štai kaip padaromi gaisrai, kurie buna rodomi judomose paveiksluose. Viename Hollywoodo kieme pleška iš popieros padaryti namai, kad atvaizdautų didįjį Atlanto miesto gaisrą 1864 metais. Tą miestą tuomet padegė pietinių valstijų armija, kad šiauriečiams netektų sukrauta tenai amunicija.

Lapelių įstatymas nevaržo spaudos laisvės.

Pereitą pavasarį tuli žmonės buvo areštuoti Worcesteriye užtai, kad dalijo lapelius, kuriuose buvo protestuojama prieš algų kapojimą, reikalaujama nedarbo apdraudos padidinimo ir kitų dalykų. Jie buvo nubausiti užmokėti po \$5 pabaudos, bet apeliavo į vyriausį valstijos teismą, argumentuodami, kad įstatymas, kuris draudžia dalinti gatvėse lapelius, yra nekonstitucinis, nes jis varžo spaudos laisvę. Vyriausis teismas dabar išaiškino, kad įstatymas spaudos laisvės nevaržo, nes jis nedraudžia niekam spausdinti ir pardavinėti ką kas nori, tik draudžia gatvėse mētyt lapelius, nes užteršia gatves.

Stepono Dariaus Postas Lietuviai Am. Legionieriai.

Aukavo į Kalėdų Basket fondą, sekančios ypotos: po \$5.00: Anthony Sautas, S. Baracevičius, D. Zaletskas, d-ras J. Landzius-Seymour; po \$10: Mr. Pinkevich, prez. Brockert Co., Liet. Piliečių Dr-stė; po \$2: Ivan ir Robert Naura, George Stukas, Katrė Matejunienė; po \$1: Mr. Vaishvila, Juozas Blezis, Kazys Plevokas, Bronė Trušienė, Petras Kamiras, Jos. Kapočūnas, Henry Wagner, Mr. Jaulakis, Mrs. Jonushas, M. Majora, William Tarushka, Felix Galinis, Antanas Kupstis, M. Valinchus, Dr. J. Repshis, Dr. A. Kallan, A. Bernota, J. Geležinis, Mr. Gedvilas, M. Strigunas, Paul Likas. \$1.10 M. Tamulionis.

Visiems aukavusiems ir kurie tam reikalui dirbo, Stepono Dariaus posto komitetas taria širdingą ačiū.

Bankietas nuteistiems CIO organizatoriams.

Lynno batsiuvių unija šį panedėlį iškėlė atsiveikiniui bankietą aštuoniems CIO organizatoriams, kurie yra nuteisti 5 mėnesiams kalėjimo už sekmingą batsiuvių streiko vedimą Lewistone ir Auburne, Maine'o valstijoje. Jie vadinasi: William E. Thornton, William B. Mahan, William J. Mackesy, Mary Dauphine ir Martin Lawless, visi lynniečiai; trys kiti, George Kandat, Paul Salvaggio ir John D. Nolan, iš Bostono. Visi jie dalyvavo bankiete ir dabar išvažiavo į Maine'o valstiją, kur reaktinis kapitalistų teismas yra nuteisęs juos kalėjimui.

Maldene nežinia kas peršovė Elmstromą, 37 metų amžiaus vyrą, kuris nuo žaizdos mirė. Kiek laiko atgal tenai buvo persautas kudišis vežimėly. Matyt, koks nors beprotis šaudė į žmones per langą.

Troškų vežikai pasirengę streikuoti.

Pirmą sausio dieną pasi-baigė troškų vežikų unijos kontraktas su troškų savininkais, todėl dabar eina derybos dėl naujos sutarties. Buvo jau kelios bendros konferencijos, kuriose ir valstijos taikymo taryba dalyvavo, bet kol kas da negalėta susitarti. Vežikai nori geresnio atlyginimo už savo sunkų ir atsakomą darbą, bet savininkai nenori daugiau mokėti. Vežikai pareiškė, kad jie pasirengę skelbti streiką, jeigu jų reikalavimai nebus išpildyti. Šią se-redą bus da viena konferencija.

LDS. VAKARIENĖ.

Sausio-Jan. 8, 1939, LDS. jaunuolių 225 kp. ir LDS. 62 kuopa rengia skanią vakarienę Liet. Pil. Klubo svetainėje, 376 Broadway, So. Bostone, nuo 7 vakare. Visi jaunuoliai ir augusieji ateikit nasilinksinti.

Bus užtektinai gardžių valgių ir išsigert; bus gera muzika. Galite but užtikrinti, kad jaunuoliai su suaugusiais padarys tokią skanią vakarienę, kad visi turėsite tikrai smagų laiką! Nepamirškite, sausio 8 ateikit nasilinksinti!

Per 1938 metus Massachusetts valstijoje išmokėta \$1,116,682 senojo amžiaus pensijų.

Bostono priemiesty Brookline anądien nusizudė to priemiesčio inžinierius Edger R. Gould.

PARSIDUODA Vienas didelis laikrodis tinkamas prie biznio; dvi medinės deskos po 7 stalčius—ir sliding couch. Galima matyt bile laiku. 2-nd floor 67 Thomas Parke, So. Bostone.

Jieškau Darbo

Lietuvių šeimynai; esu 24 metų, Amerikoje gimęs, Lietuvių augus. Gerai, darbišis ir prielanki. (1) Elena N-tė, % Mrs. K. Straynick, 7 Florence Terr., Watertown, Mass.

Jeigu jums reikia išpildyti INCOME TAKSUS, duokit išpildyti prityrusiam Taksų Akauntantui.

A. J. YOUNG

(JANKAUSKAS) Jis tame darbe prityręs ir turėsite sutaupt. Adresas: 101 BAXTER ST., SO. BOSTON. Tel. SOU 4673.

Mūsų Obalsis—TEISINGUMAS! QUALITY UPHOLSTERING CO.

Lietuvių Įstaiga. Darom rakandus ant užsakymų. Senus Sutaism, Užtraukiam Naują Viršų, Naujai Perdirbam. Perdirbtai Rakandai geresni už naujus. Visa darba gvarantuojam. Kaina pigi. Duodam numokėjimais. Rakandus paimam ir pristatom į bile vietą Naujojo Anglijoj. Rasykit arba pasaukit. Cor. ARTHUR ir INTERVALE ST. MONTELO, MASS. Tel. Brockton 7718.

Tel. CAPITol 6154

A. J. YOUNG

(JANKAUSKAS) ADVOKATAS 6 BEACON STREET, Room 627 BOSTON, MASS. Res. SOUTH Boston 1673

VISIEMS MUSŲ KOSTUMERIAMS IR DRAUGAMS LINKIME LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

BLINSTRUB'S Village & Grill

VALGIAI VISUOMET SVIEŽUS. KAINA STEBĖTINAI ŽEMA. Kas mylit gardžiai pavalgyti, tai užeit pas Blinstrubą.

VAIDOVILIS—FLOOR SHOW

KABARETAS, DAINOS, ŠOKIAI!

KIEKVIENA VAKARA ĮVAIRESNI. DVI ORKESTROS BE PERTRAUKUS GRAŽIA NUO 5 VAKARO IKI UZDAROMA.

NEDELDIENIAIS — KONCERTAS IR MUZIKA PRASIDEDA NUO 4 PO PIETŲ IR TĘSIAS IKI UZDAROMA.

KURIE NORI JAUKIAI PASISMAGINTI, UZEIKIT PASISVECIUOT I BLINSTRUBU-VALGYKLA.

Kampas D STREET ir BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

PAS MUS GALIT GAUT VISOKIEM PADARAM

Geležies Reikmenų

Pas mus gausite: Geriausios Rušies PENTU, ALIEJU, STIKLU, PLUMBINGU, Visokių smulkių reikmenų iš geležies, SIENOMS POKIERU, Visokių reikmenų Elektros, Visokių reikmenų iš gumos, etc. Geriausias Tavoras, Prieinamiausia kaina. Pristatymas veltui. Užeit ir Persitikrinkit.

Flood Square Hardware Co.

A. J. ALEKNA, Savin. 628 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS. Tel. SOU 4148

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance 414 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS. Office Tel. So. Boston 0948. RES. 251 CHESTNUT AVE., Jamaica Plain, Mass. Res. Tel. Jamaica 1028-M.

CASPER'S BEAUTY SALON

83 L STREET, arti 4-th Street, SOUTH BOSTON, MASS. Tel. SOU 4645

BROADWAY FLORIST

Gėlės Visokiam Reikale Mes specializuojam Vestuvių ir Sermenų Bukietais. Veltui pristatom iki 20 mylių. Savininkai: A. ZARDESKAS. 323 W. Broadway, So. Boston, Mass.

GEO. C. STUKAS

FOTOGRAFAS DARO Portretų, Vestuvių, Grupi Paveikslus. PADIDINA IR INFREMUOJA Paveikslai Aukštos Rušies. 453 Broadway, SOUTH BOSTON, MASS. Tel. SOU 2029

NORWOODE STUDIO

681 WASHINGTON STREET NORWOOD, MASS.

SOUTH BOSTON CAFETERIA

Vincas Balukonis 249 BROADWAY, South Bostone.

SMAGI VIETA PASIVAISINT Visokių Stiprių ir Minkštų Gėrimų ir Užkandžių.

Vakara, specialiai paruošiami užkandžiai. Gera miera. Puikų patarnavimą užtikriname. Vieta gražiai įrengta. Prašome visų užeit pas mus paviešėti.

Tel. TRObridge 6330

Dr. John Repshis

(REPSYS) LIETUVIS GYDYTOJAS Valandos: 2-4 ir 6-8 Nedėliomis ir šventadieniais nuo 10 iki 12 ryto. 278 HARVARD STREET kamp. Inman st. arti Central skv. CAMBRIDGE, MASS.

Telefonas 21324

MEDICINOS DAKTARAS

C. J. MIKOLAITIS

Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų, nuo 7 iki 8 vakare. 187 SUMMER STREET, LAWRENCE, MASS.

Tel. KENmore 5807

Dr. Wm. D. Wheeler

SPECIALISTAS ODOS LIGŲ Valandos: 2 iki 5 po pietų. 452 BEACON STREET, BOSTON, MASS.

Tel. 28624

Gyv. 31132

Dr. Joseph A. Gaidis OPTOMETRISTAS

Valandos: 9 iki 12, nuo 2 iki 5, nuo 7 iki 9. Sėdėdom 9 iki 12 ir susitarus. AKIŲ DAKTARAS

Ištaiso defektuotus akis ir tinkamu laiku sugrąžina sviesą. Išgaminuoją ir priskiriu akinius.

114 Summer Street, LAWRENCE, MASS.

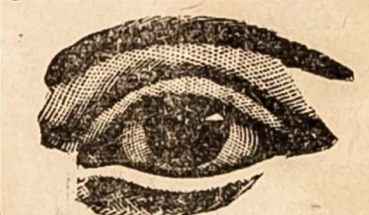
DR. G. L. KILLORY

60 SCOLLAY SQUARE, Room 22 BOSTON. Tel. Lafayette 2371 arba Somerset 2044-J

SPECIALISTAS KRAUJO INKSTU IR NERVŲ LIGŲ.

Val. nuo 9 ryt. iki 7 vak. kasdien. Nedėliom, nuo 10 ryto iki 1.

LIETUVYS OPTOMETRISTAS

Išgaminuoją akis, priskiriu akinius, kuovas akies ligoms ir ablyyopiskose (aklose) akyse sugrąžina sviesą tinkamu laiku. J. L. PASAKARNIS, O. D. 447 Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. University 9466

Dr. Susan

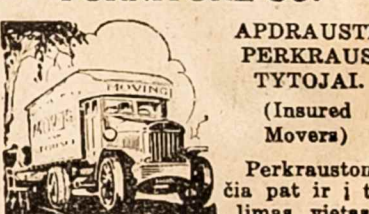
Glodienes-Curry

LIETUVĖ DENTISTĖ

VALANDOS: 9-6 ir 7-9.

678 Massachusetts Ave., (PRIE CENTRAL SKVERO) CAMBRIDGE, MASS.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUS- TYTOJAI (Insured Movers) Perkraustom čia pat ir tolimas vietas. Saugi priežiūra, kaina prieinama. 326 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. Tel. South Boston 4612

Tel. South Boston 4612

LIETUVIŠKA APTIEKA

SO. BOSTONE

HENRY CABIT

Reg. Pharm.

100 Dorchester Street

SO. BOSTON, MASS.

BAY VIEW MOTOR SERVICE

Telephone

SOUTH

Boston

1058

STUDEBAKER AUTOMOBILIŲ IR TROKŲ AGENTURA. Kainos, Stebėtinai Pigios. Dideli pagerinimai ir Hydraulic Brekias.

TAIPGI TAIŠOME AUTOMOBILIUS IR TROKUS VISOKIŲ ISDIRBYSCIŲ.

Peter Trečiokas — savininkai.

Taisyms ir demonstravimo vieta:

1 HAMLIN STREET

kamp. East Eighth St.,